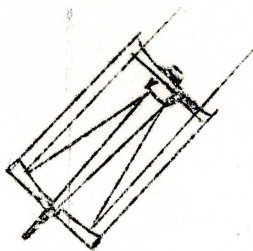

PF -

NYTT

Inkludert PF-1b

Organ for Populærvitenskapelig Forening
1. årgang

Kløfta
Nr. 3 Desember 1968

HVORFOR IKKE ET ASTRONOMISK OBSERVATORIUM I NORGE?

Det begynner nå nesten å bli tradisjon at foreningens høstsemester står i astronomiens tegn. Så også i år. Kanskje mer i år en noen gang, på grunn av to viktige begivenheter: Den 16. oktober ble Norsk Astronomisk Selskap reaktivisert etter 15 års dødperiode. Hva dette betyr for astronomi-interesserte utover hele landet skulle det være unødvendig å fortelle. Det andre er at vår forening har egen undergruppe, Realvitenskapelig Gruppe, som hovedsakelig skal stille med astronomi, selv om denne gruppe ikke har kommet aktivt igang ennå. Vi var jo også interessert i astronomi før, men da først og fremst sett på ufologisk bakgrunn. I og med Realvitenskapelig Gruppe har imidlertid astronomien blitt "frigjort" fra ufologien, og drives nå som selvstendig arbeidsfelt på like linje med våre opprinnelige tre områder - ufologi, parafysikk og parapsykologi.

Som meldt i sist nummer er vår forening selvfølgelig tilsluttet Norsk Astronomisk Selskap, og vi venter oss en del av dette samarbeidet. Den første frukt det vil bære blir etter all sansynlighet det at vi får en foredragsholder fra Astrofysisk Institutt ved Universitetet i Oslo på semesterets siste plenums møte, den 16. desember, da emnet er astronomisk forskning i Norge. Før dette møte, på fotogruppens siste høstmøte, den 10/12, vil også astronomi bli behandlet - da selvfølgelig spesielt astrofotografering.

Norges største teleskop i bruk (som vi kjenner til) er i skrivende stund en 22-cm, selv om Universitetet i Oslo arbeider med å sette opp en eldre 30-cm reflektor på Harestua - til bruk for både studenter og medlemmer av Norsk Astronomisk Selskap. Vår forening ligger ikke så lang etter - nemlig med en 20 cm og en 15cm, samt et 60mm refraksjonsteleskop. Likeså befinner det seg to 10-cm Newtonian reflektorer på bygge-stadiet. Utover landet ellers finnes det noen mindre speilteleskoper - vanligvis 10 - 15 cm. Ellers kan det nevnes at landets eneste planetarium befinner seg i Bergen. Det finnes ellers installasjoner av mer eller mindre astronomisk karakter på Solobservatoriet på Harestua, Nordlysobservatoriet i Tromsø og til sist et lite radioteleskop ved Norges Tekniske Høyskole, Trondheim.

Alt i alt finnes det i dag 14 - 15 fagastronomer her i landet, selv om Norsk Astronomisk Selskap allerede fra starten av hadde over 80 medlemmer. (I sin glansperiode hadde det ca. 500).

Ser vi på Sverige for eksempel, så har de Skandinavias største teleskop - en 100cm, samt en rekke mindre. Antallet fagastronomer er også selvfølgelig det mangedobbelte av her. Hvorfor ligger så Norge så langt etter? Det er ikke fordi et teleskop behøver å være så voldsomt dyrt. Det finnes 90-cm Schmidt-Cassegrain-teleskoper som kan kjøpes for en pris av under kr. 500 000,-, selv om dette er uten observatorium. Fordobler vi prisen, skulle vi ha inkludert et brukbart sådant også. En vanskeliggjørende årsak kan imidlertid problemet med å finne et passende sete for et såvidt stort instrument, da svært få steder i Norge har så mange klare netter at et slikt teleskop kan benyttes effektivt. Samtidig bør ikke observatoriet være lenger unna enn at det lett kan nåes fra en passende forskningsinstitusjon det kan høre innunder. Bortsett fra dette sistnevnte, later Folldal til å være et mulig sete, i allefall ut frameteorologiske betraktninger.

Et privat observatorium har da også vært planlagt i Folldal av tidligere medlem i vår forening (den gang det het Parafysisk studieforsirkel), Kjell Sveen - en av stifterne. Dette observatorium skulle muligens være utstyrt med et 30 cm Cassegrain-teleskop. Hvordan det går med disse planene vet vi imidlertid intet om. Det vil også bli nedsatt en amatørgruppe i Norsk Astronomisk Selskap, og en mulig oppgave for denne kunne være å konstruere, bygge og drive et mindre observatorium med et teleskop av samme størrelse som det planlagte "Folldalsteleskopet".

Vår egen Realvitenskapelig Gruppe burde også se det som en av sine viktigste oppgaver å opprette et observatorium for foreningen - muligens i samarbeid med NAS. Dette observatorium kan tenkes utrustet med i det minste noen av våre nåværende teleskoper, samt det nye "Teleskop D" som for tiden blir studert teoretisk. Dette instruments størrelse og optiske og mekaniske konstruksjon er ennå ikke på noen måte fastlagt, men man har begynt å trekke opp visse konstruksjonsparametere, og disse inkluderer at teleskopet skal bli betraktelig større enn vår nåværende største - W. Simonsens 20-cm. Teleskop "D" vil ikke bli av den vanlige "Newtonian"-typen, men heller av Cassegrain-typen, med foldet optisk system. Dette vil i praksis si at teleskopet kan gjøres svært kort, og derved mer stabilt enn et Newtonian-teleskop. For tiden undersøker man de teoretiske og optiske forutsetninger for å utstyre teleskopet med en korreksjonslinse (asfærisk) foran hovedspeilen, da dette vil gi bedre optiske ytelser. Dette nye teleskopet vil, når det blir bygget, kunne benyttes både som visuelt og fotografisk instrument. Det er selvfølgelig inneforstått at det skal utstyres med elektrisk drev. Noen tidstabell for konstruksjon og bygging er ennå ikke fastsatt, og vil neppe bli det på en stund, da konstruksjonen først må fastlegges. Det kan endog bli aktuelt å lage en mindre prøvemodell for å prøve det optiske system man måtte velge i praksis.

Teleskop "D" er som prosjekt ca. 4 år gammelt, og en rekke mulige alternativer både i størrelse og utforming har blitt studert i disse fire årene. Hovedkonstruktør og potensiell bygger er Wilh. Simonsen. En håper imidlertid at teleskop "D" kan tjene som modell for flere teleskoper av lignende type, selv om størrelsen da kanskje vil bli noe mindre, da man etter å ha laget "D" vil være i besittelse av ikke bare den nødvendige know-how, men også en del av det nødvendige utstyr. Det hele er imidlertid et langtidsprosjekt.

NORSK ASTRONOMISK SELSKAP ENDELIG REAKTIVISERT

Onsdag den 16/10 ble den første generalforsamlingen på 15 år i Norsk Astronomisk Selskap holdt, og professor Eberhart Jensen, som innledet møtet, kunne opplyse at selskapet allerede ved generalforsamlingen hadde over 80 medlemmer, og at målet for 1969 var 200 stk. Dette høres kanskje meget ut, men når man vet at selskapet i sin glansperiode hadde mellom 5- og 600 medlemmer, høres det straks mer rimelig ut. På generalforsamlingen, som ble holdt i Astrofysisk Instituttets auditorium på Blindern, ble det vedtatt lover for selskapet, og styre ble valgt. Dette fikk følgende sammensetning: Formann: observatør Brahde, viseformann Truls Hansen, sekretær Midtskogen, kasserer Hauge, styremedlem prof. Jensen. Som varamenn ble Martinsen og Tora Greve (sekretær i NUFOS) valgt. Man ble enige om å holde møter fire ganger årlig til å begynne med, og å bygge ut virksomheten etter hvert. Man diskuterte også i noen utstrekning selskapets arbeide og oppgaver, og kom spesielt inn på nedsettelsen av en amatørgruppe. I spissen for dette arbeidet står sekretær Midtskogen. Blant andre ting man kom inn på var opprettelsen av en astronomisk nyhetstjeneste, at Solobservatoriet på Harestua om kort tid vil bli utstyrt med en 30-cm (en eldre kikkert) som vil kunne stilles til disposisjon for NAS, m.m. Generalforsamlingen forløp i meget hyggelige former, og det tegner godt for fremtidig virksomhet. Til stede fra vår forening var Wilhelm C

Simonsen, Vidar Gunhildrud og Svein Reierstad. Fra NUFOS, som ikke er tilsluttet, deltok Tora Greve.

NYORDNING AV MØTEVIRKSOMHETEN FUNGERER ETTER FORHOLDENE BRA

Som nevnt i sist nummer av PF-NYTT, ble det fremsatt forslag om en revisjon av møteopplegget for høstsemesteret 1968, og vi kan etter at mesteparten av høstsemesteret er unnagjort, konstatere at ordningen fungerer tilfredsstillende. Den nye ordningen går i kort-
het ut på at man i stedet for å ha plenums møte hver 14. dag, og fotogruppemøte hver tredje uke, har kun et plenums møte pr. måned, og at man har undergruppemøter og spesialmøter. Dette ble spesielt aktuelt da Parafysisk Gruppe, som er en ren arbeidsgruppe, også har kommet igang med faste møter. Det har imidlertid vist seg at møtetettheten har blitt noe stor, og man vil ta seg dette ad notam under opplegget av vintersemesteret. Etter at den nye ordningen trådte i kraft ved høstsemesterets begynnelse, har det blitt avholdt tre plenums møter (et gjenstår), men fremmøte har ikke vært helt på topp (mer om dette i årsberetningen). Fotogruppen har avholdt 3 møter også, og med et igjen. Fotogruppen har også arrangert en foto-utstilling på Jessheim (se eget referat). Parafysisk Gruppe har avholdt sine ordinære 4 arbeidsmøter for høstsemesteret. Mer om møtevirksomhet o.l. blir imidlertid å finne i vår forkortede ut-gave av årsrapporten.

NYE TRYKKSAKER UTGITT

Vårt trykkeri spyr stadig ut nye mer eller mindre interessante trykksaker. Blant de siste som har kommet ut er to nye typer av ufo-rapportskjemaer - type Ib og II, høstsemesterplan (som alle medlemmer jo har fått), en kombinert orientering om foreningen og medlemskapinnbydelse, innmeldingsskjema, samt en rekke spesialskjemaer og trykksaker i forbindelse med ESP-forsøk, bibliotek og litteraturtjeneste m.m. Interesserte kan få prøveeksemplarer av de fleste av disse skjemaer ved å henvende seg til formannen.

Den nyeste trykksaken er imidlertid i skrivende stund ikke kommet ut - nemlig dette tidsskriftet!

Den nye høstsemesterplanen for høstsemesteret 1968, og vi kan etter at mesteparten av høstsemesteret er unnagjort, konstatere at ordningen fungerer tilfredsstillende.

REFORMASJONSFORSLAG IKKE VEDTATT

Umiddelbart etter at det i sist PF-NYTT sto et innlegg om initiativ og byråkrati, kom det et reformasjonsforslag fra Arne Olsson som skulle ta sikte på å øke aktiviteten innen foreningen, spesielt med tanke på å aktivisere den enkelte medlem. Forslaget gikk i kort-
het ut på at alle komiteer skulle nedlegges, evt. få tidsfrist til å gjøre ferdig sitt arbeide, biblioteket skulle opprettes umiddelbart, fotogruppen skulle skilles ut som egen forening igjen, samt en del til, som det vil føre for langt å gjengi her. Forslaget ble imidlertid nedstemt mot forslagsstillerens egen stemme, og den allminnelige mening så ut til å være at den nåværende administrasjon var å foretrekke, kanskje spesielt fordi den når den først er innarbeidet og utprøvet ikke skulle trenge noen videre endringer selv om foreningens aktivitet, arbeidsmengde og medlemstall skulle øke vesentlig. Fotogruppen valgte man å beholde som undergruppe av flere vesentlige årsaker, bl.a. den at fotogruppen neppe ville ha eksistert hvis den skulle ha stått på egne ben. Et annet moment var at fotogruppen har vist seg å være en viktig innfallsport til resten av foreningen. Det står imidlertid ikke til å nekte at forslaget også inneholdt en del punkter med en viss aktualitet, og dette avspeiler seg da også i noen av de endringene som ble gjennomført på årsmøtet. Mer om dette siden.

EN STØRRE SERIE ESP-FORSØK I FULL GANG

Som rapportert i PF-NYTT for september, ble det på vårt seminar

om ufologi, parafysikk og parapsykologi igangsatt en større serie ESP-forsøk som skal vare i ubestemt tid. Dette ESP (ekstrasensorisk persepsjon eller utenomsanselig oppfattelse)-forsøket tar først og fremst sikte på å undersøke ESP-fenomener som telepati og clairvoyance. Dette gjøres ved at man har en kortstokk på 30 kort, inndelt i fem serier fra 1 til 6. Tilhørende denne kortstokk finnes spesielle svarskjemaer. Forsøkene utføres på følgende måte: Dreier det seg om telepati, sitter senderen et stykke fra de øvrige deltagere, og ser på kortene et etter et, og noterer opp hvilket kort det var. Hver gang senderen sier "nå" skriver hver deltager opp det tallet (mellom 1 og 6) som han/hun tror står på kortet. Etter hver serie blir så resultatene samholdt med senderens korrekte liste. Clairvoyanceforsøk blir i prinsippet utført på samme måte, men senderen kalles da forsøksleder, og han ser ikke på kortene før hele omgangen er slutt. De blir deretter skrevet opp i riktig rekkefølge under kontroll, og samført med de øvrige deltageres resultater. Siden, vanligvis på arbeidsmøte i Parafysisk Gruppe, blir resultatene ytterligere analysert, undersøkt og statistikkført på alle måter.

Grunnlaget for disse forsøk finner man i den senere tids utvikling innen internasjonal parapsykologisk forskning, og det kan kanskje ha en viss interesse å gå litt nærmere inn på enkelte av de nå fremherksende retninger og meninger her: Den som først begynte med ESP-forsøk under laboratorieforhold var Dr. Rhine ved Duke University i North Carolina, og han fikk gjennomgående meget positive resultater med ikke ubetydelig statistisk signifikans. Hans forsøk ble senere gjennomgått, gjentatt og sterkt kritisert av senere forskere. Det pussige er imidlertid at man ikke før nå i det aller siste har begynt å tenke alvorlig på at også forsøkslederens evner har innflytelse på resultatet - spesielt når det gjelder telepati, og det avvik som forekommer kan da ganske enkelt forklares ved at Rhine var en mye bedre sender enn andre som gjorde hans eksperimenter etter. Likeså taler all sannsynlighet for at forsøkspersonens sinnstilstand har svært meget å si på resultatet, og det er klart at forsøkslederens oppførsel og personlighet ikke har så rent lite å si for denne. En annen ny tanke i forbindelse med ESP-forsøk er den at en forsøksserie nødvendigvis ikke må mangle statistisk signifikans selv om den direkte scoringen tilsynelatende ikke er over gjennomsnittet. Man begynte nemlig å undersøke resultatene med tanke på eventuell forskyvning av kortene, og altså ikke direkte scoring. Man oppdaget raskt at forsøksserier som man antok ikke hadde statistisk signifikans, dvs. at resultatet ikke lå over det man skulle kunne vente av tilfeldige resultater, faktisk viste seg å ha overraskende mange treff, bare at treffet kom på kortet før eller etter det riktige. På denne måten ble det oppdaget at forsøkspersoner man ikke tillot ESP-evner so avgjort var i besittelse av slike. Man viste senere at disse forsøkspersoner ved kraftig konsentrasjon og lang forberedelse var i stand til å forskyve sine gjetninger slik at de falt sammen med kortrekkefølgen. Straks de slappet av, falt de imidlertid tilbake til sin forskyvningstendens.

Et annet, og kanskje enda mer viktig fenomen som ble gjort til gjenstand for inngående studier, var det som vi i dag kaller negativ ESP, eller resultater med negativ statistisk signifikans. Kort fortalt viste det seg at forsøkspersonene kunne skilles i to grupper, nemlig de som stilte seg negativt til muligheten for telepati (og clairvoyance) og de som stilte seg positivt til denne muligheten. Ved undersøkelser av resultatene viste det seg at de positivt innstilte gjennomsnittelig fikk resultater med betydelig positiv statistisk signifikans, mens de negativt innstilte fikk resultater med like stor negativ statistisk signifikans, eller med andre ord at deres gjetninger lå like lang under det tilfeldige som de andre resultatene lå over. Er dette korrekt, vil det si at ESP er betraktelig mer utbredt enn antatt, men at mange ubevisst benytter sine ESP-evner til å gi gale svar.

Dette er blant de ting vår forening akter å undersøke med vår nåværende ESP-forsøksserie. Noe resultat kan vi imidlertid ikke vente seg på lang tid enda, da man trenger svært meget materiale for at det skal ha noen som helst verdi. Vi vil imidlertid fra tid til annen rapportere utviklingen på området.

NYTT, STØRRE OG FORHÅPENTLIGVIS BEDRE, OG ÅPENT FOR ALLE

Hva det er? Det tidsskriftet De står med i hånden nå selvsagt. Vår forenings avis har egentlig en mye lengre historie enn de fleste er klar over, selv om første nummer ikke kom ut før juni 1968.

Det hele begynte med at det senhøstes 1966 ble nedsatt en pressekomite som skulle undersøke mulighetene for å utgi eget tidsskrift for foreningen. Man tenkte da på et tidsskrift spesielt for ufologi, parapsykologi og parafysikk, og man diskuterte mulighetene for både et mer beskjedent stensilert tidsskrift, og et trykket tidsskrift for videre distribusjon. Man kom til at man eventuelt kunne basere tidsskrifte på distribusjon hovedsakelig innen vår forening og NUFOS, samt til andre interesserte, samtidig med at man overveide mulighetene for å utgi et hefte om de ovennevnte områder for distribusjon og salg f.eks. gjennom Narvesen. Komiteens endelige innstilling ble imidlertid negativ, og man la det hele på is så lenge.

Neste avisaktivitet var vinteren 1967, da NUFOS hadde planer om å utgi et tidsskrift om ufologi på akademisk basis, og med navnet "Ufologen", og daværende Parafysisk Studiesirkel sa ja til å delta i redaksjonen. Imidlertid ble også dette tidsskriftet lagt på is, og er nå oppgitt både av NUFOS og oss som praktisk ugjennomførilig.

Det siste og mest avgjørende skritt i retning av eget tidsskrift ble tatt av vår PR-komite vinteren 1968, da man ble enig om å sende ut et tosiders informasjonsskriv ved slutten av hvert semester, slik at bl.a. passive medlemmer kunne holde seg underrettet om hva som skjedde. Når man så i mai dette år begynte å skrive det første nummeret, oppdaget man raskt at det måtte bli betraktelig mer omfattende enn planlagt, skulle man få med alt stoff av viktighet. Og etter som foreningens aktivitet øker, må også tidsskriftets omfang og innhold øke. Dette har vi nå tatt konsekvensene av, og presenterer denne gang et tidsskrift som er 3 - 4 som stort som sist nummer. Og når noe først skal gjøres i retning av å utvide tidsskriftet, mener vi at vi like godt kan ta skrittet fullt ut, og vil i tillegg til det tidligere foreningsnytt-pregede stoffet komme med mer artikkelbetont stoff, informasjon og opplysninger fra utviklingen innen våre forskjellige områder, både innen foreningen og utenfor. Vi vil derfor også åpne våre spalter for andre foreninger og ikke-medlemmer som måtte ha noe å meddele eller skrive. Redaktøren må imidlertid forbeholde seg retten til å forkaste innlegg. Vi vil således, selv om tidsskriftet fortsatt først og fremst skal være organ for vår forening, også bringe nytt fra de øvrige norske (og utenlandske) foreninger vi måtte stå i kontakt med. Forløpig vil dette først og fremst si NUFOS og sansynligvis Trondheim UFO-Forening, selv om også andre, uansett mening og synspunkter vil få slippe til. Vi håper derfor at mange vil komme med innlegg, artikler o.l. etter hvert, slik at redaktøren; hvem det nå i fremtiden måtte bli, slipper å skrive alt selv. Den nåværende ordning med at formannen er redaktør, håper vi blir rent midlertidig.

Det er imidlertid et aber med denne utviklingen - nemlig den at omkostningene ved trykking og distribusjon av tidsskriftet, som hittil har vært gratis, stiger oss over hodet, og det er derfor sansynlig at vi må gå over til en abonnementspris tilsvarende det det koster oss å få det utgitt. Dette vil i den nye størrelsen si ca. kr. 3,00 pr nummer, eller kr 15,- pr år, hvilket vel ikke kan sies å være noen avskrekkende sum. Dette er imidlertid ennå ikke avgjort. Det er mulig at tidsskriftet vil forbli gratis for medlemmer, men at det vil koste ca. kr. 10,- pr. år for ikke-medlemmer. Dette vil igjen si at vi må søke å utbre og distribuere tidsskriftet i den utstrekning det er mulig utenfor vår egen forening, noe det vel også skulle være en viss mulighet for.

SAKTE MEN SIKKER FREMGANG FOR VÅRT UFO-DETEKTORSYSTEM

Foreningens UFO-detektorutvalg (nedsatt av instrumentkomiteen), som opphørte å eksistere på årsmøtet, da dens funksjoner ble overtatt av den nyetablerte Teknologisk Gruppe (se dette annensteds), har i tiden som har gått stadig arbeidet på vårt ufodetektorsystem, og man regner nå med å ha kommet så langt at man kan begynne å tidfeste et konstruksjons- og produksjonsprogram, i det man håper på å ha detektorsystemets trinn 1, 2 og 3 klare til utprøving i prototypeform innen et halvt år, dvs. tidlig på sommeren 1969. De forskjellige deler og komponenter til de tre første byggetrinnene er alle under aktivt arbeide, og nå som oppgaven er overtatt av Teknologisk Gruppe, som jo har lang erfaring når det gjelder utarbeidelse av instrumenter og utstyr til andre formål, skulle det være håp om en snarlig og god løsning på de gjenstående problemer. Det kan i denne forbindelse nevnes at det automatiske sekvens- og registreringskamera atter en gang er tatt opp til revisjon, for om mulig å finne en enda bedre løsning. Dette kameraet blir selvsagt utviklet i samarbeide med utvalgte medlemmer fra fotogruppen.

Når prototypen er ferdig, regner man med at hele systemet (1-3) vil bli grundig prøvet utover sommeren 1969, før det settes i begrenset produksjon utover høsten. Første produksjonsavdeling vil etter all sannsynlighet omfatte relativt få detektorer, og kun byggetrinn 1 og 2. Når denne produksjonen er kommet i gang, regner man med å begynne prototypearbeidet på byggetrinn 4 og 5.

Man kan selvfølgelig spørre seg selv, hvorfor publisere slike tidsskjemaer, når man har liten eller ingen garanti for at de blir holdt likevel? Vi mener imidlertid at når tidsskjemaet først er publisert, må man gå mer inn for å holde det.

Trondheim UFO-Forening ser forøvrig ut til å ha utviklet et høyverdig detektorsystem som man nå er i ferd med å utplasre rundt om i Trondheim, men vi har dessverre ikke fullstendig informasjon om systemet enda, men så vidt vi har forstått dreier det seg om en deteksjonsenhet ikke ulik vår i prinsippet. Det epokegjørende er imidlertid at de forskjellige detektorene er forbundet med en felles kontrolltavle via radio. Så vidt vi vet, er det første gang i verden dette har blitt gjort. I sannhet en prestasjon å være stolt av.

FORENINGSBIBLIOTEKET ENDELIG OPPRETTET

Den 26. september i år ble litt av en merkedag i foreningens historie, da det var på denne dato det lenge planlagte og omtalte foreningsbiblioteket ble opprettet. En venter imidlertid ikke at det vil bli åpent for alminnelig utlån blant medlemmene før i januar 69. Vi har forløpig ikke den fulle oversikt over hvor mange bøker det vil inneholde på åpningsdagen, men få er det ikke - og i tillegg kommer store mengder tidsskrifter. Biblioteket er basert på utlån kun til medlemmer, og mesteparten av litteraturen er stillt til disposisjon av enkeltmedlemmene. Nærmere regler og bestemmelser for utlån vil bli gjort rede for i et separat rundskriv fra biblioteket. Man vil også sende ut liste over nye bøker etc. med visse mellomrom. Biblioteket skal bestyres av en valgt bibliotekar med ubestemt funksjonstid, og vil inneholde litteratur på så forskjellige områder som fly og flyvning, raketter og romfart, filosofi, foto, ufologi og parapsykologi samt mye mer.

Biblioteket ble bestemt opprettet for to år siden, men har på grunn av personellmangel ikke blitt en realitet før nå. For å få låne bøker må man få utstedt lånekort, og dette igjen krever medlemskap, selv om visse unntak kan gjøres etter nærmere overveielser.

FOTOUTSTILLINGEN PÅ JESSHEIM AVHOLDT - PUBLIKUMSSVIKT

Den lenge planlagte og påtenkte fotoutstillingen på Jessheim ble

avholdt i festsalen i det gamle Herredshuset den 22. og 23. oktober. Fotogruppen hadde stillt store forventninger til denne utstilling, men publikumsbesøket sviktet i ikke liten grad, og det hele ble et underskuddsforetagende. Arrangementsmessig ble det hele imidlertid ganske vellykket, og de fleste norske fotoimportører var representert - enkelte også med kameraer og utstyr. Vi hadde en sann overflod av materiell, og hadde ikke, som enkelte fryktet, noen vanskeligheter med å fylle det 150 kvm. store hovedlokalet. I et rom ved siden av ble det mer eller mindre kontinuerliv vist film og lysbilder. Lysbildene var i alt vesentlig av egen produksjon mens filmene var utlånt, og handlet om "naturen og dyrene" og kamera-produksjon. Det eneste man kan si at det var noen mangel på fra vår side, var sort/hvitt bilder av egen produksjon, samtidig som man kan innvende at de som var utstilt var utstilt på en slik måte at de gjorde for lite av seg. Man forsøkte så vidt ideen med fotomobiler, men dette ble gjort i alt for liten grad selv om det så lovende ut.

Til tross for underskuddet har man ikke helt oppgitt tanken på å avholde en fotoutstilling årlig, men det er da mulig at man bør legge større vekt på bilder og mindre på reklamemateriale fra importørene. Et enda mer dyptgående reklameopplegg kan også muligens hjelpe, selv om vi nå hadde flere iøynefallende plakater, og hadde delt ut invitasjoner i de fleste postkassene på Jessheim og Klofta. Vi hadde imidlertid ingen omtale i avisen, hverken før eller etter utstillingen.

I tillegg til rent fotoutstyr forsøkte man så vidt det var å vise enkelte andre sider av foreningens aktivitet, i det man stillte ut et teleskop, og hadde enkelte lysbilder i denne forbindelse. Utstillingen resulterte imidlertid i at foreningen, først og fremst fotogruppen, fikk to nye medlemmer.

FRA PRESSEFRONTEN OG INFORMASJONSSIDEN

Foreningens nåværende linje når det gjelder PR er ganske fredelig og det hersker stor enighet om at man ikke skal anstrenge seg for å drive noen utstrakt PR-virksomhet, selv om en viss informasjonstjeneste bør drives. Det er derfor ganske paradoksalt at nå, når dette er vår linje, og når PR-komiteen er ineffektiv, så har vi fått nesten mer publisitet enn noengang, selv om den ikke har vært så stort oppslått som tidligere. Grunnen til dette ligger i den store ufobølgen vi har hatt eller muligens enda har over Norge i høst, og det er i forbindelse med våre stadige undersøkelser og gjentatte avisforspørsler og innlegg at vi har vært såvidt sterkt fremme - selvsagt spesielt i den lokale presse. Denne form for PR er vel kanskje i grunnen den form for PR vi trenger mest også. Alt i alt har vi siden PF-NYTT nr. 2 kom ut, hatt noe slikt som 12-16 innlegg i forskjellige aviser, og det uten at vi har anstrengt oss noe særlig for å gjøre noe for det. Alle, bortsett fra to, har vært i forbindelse med etterforskning av ufo-sightings. Det ene av unntakene var i forbindelse med reaktiviseringen av Norsk Astronomisk Selskap og vår tilknytning til dette.

Av de norske ufogruppene er det Trondheim UFO-Forening og vi som har hatt mest presseomtale hittil i høst, og det er ikke dårlig, da førstnevnte (som jo selvfølgelig også har fått mest) i ikke liten grad satser nettopp på PR.

SMÅNYTT OG NOTISER

Vi nevnte i sist nummer at vi hadde bestilt et "ufoinformasjonshefte" fra noe som kalte seg UFO INFORM i Trondheim, og vi tippet der at denne institusjon var informasjonsgruppen e.l. for Trondheim UFO-Forening. Dette viser seg imidlertid ikke å være korrekt, og denne foreningen har intet med saken å gjøre. UFO INFORM er imidlertid en en-mannsorganisasjon, opprettet med ønske om å spre informa-

sjon of ufosaken samt av økonomiske årsaker. Selve heftet inneholder intet nytt for oss, og er kun et opptrykk at et dansk hefte utgitt av SUFOI (Skandinavisk UFO Informasjon). Det kan imidlertid lånes i biblioteket når dette åpner, om det måtte ha interesse.

Vi har for å kunne aktivisere vår forskning på områdene ufologi, parafysikk og parapsykologi ytterligere, nå opptatt abonnement på områdene ufologi og parapsykologi hos Norske Argus avisutklipningsbyrå. Dette vil i praksis si at vi får tilsendt alt som overhodet har stått i norsk presse om disse områdene fortløpende, og hva dette betyr for vår forskning skulle det være unødvendig å understreke, men vi får jo da materiale til statistikker osv. Klippene kommer ukentlig, og blir satt inn i våre klippesamlinger - rapporter om ufo-fenomener i en bok, parapsykologi i en bok, og generelt om ufologi og andre ting av interesse i en tredje bok.

En del av våre medlemmer har nå sikkert merket at vi har begynt med en ny måte å innkreve medlemskontingent på, nemlig den at vi sender en ferdig adressert og utfyllt postanvisning sammen med et brev til den som skal betale. På denne måte er man ikke avhengig av å møte opp på møtene for å få betalt. Det er meningen at kassereren skal stå for dette, som rimelig kan være.

Vi har fått tillatelse til igjen å holde våre møter i biblioteket på Kløfta, og har således et utmerket møtelokale. Dette kan vi først og fremst takke vårt medlem Knut Øvshus for, all den tid han også er medlem av bibliotekstyret. Forløpig har imidlertid ikke fotogruppen sine møter der, da disse faller sammen med bibliotekdag. Senere vil vi muligens få benytte et spesielt møterom som er under arbeide i bibliotekets kjeller.

Det gleder oss at NUFOS har kommet i aktivitet igjen etter Weies lange sykdom. Det har derfor hittil kun blitt avholdt et møte siden 15. mai i år. Man fant også å kunne overgå til månedelige møter i gruppen. Siden NUFOS er i en nokså dårlig organisasjonsmessig forfatning kom de tre tilstedeværende fra vår forening så vidt inn på muligheten av å sette opp det lille minimum av organisasjon som etter vår mening kreves for noenlunde effektiv drift.

Det finnes forøvrig en del ufoforeninger rundt om i landet nå, faktisk minst seks stykker bare i Oslo-området. Disse seks er NUFOS, vi selv, UFO-INFORMASJON, Ariana, Contact og en på Blommenholm, der vi imidlertid ikke kjenner navnet. De tre førstnevnte grupper kjenner vi jo godt fra før, men de tre siste har vi svært liten rede på. (Opplysningene stammer fra Trondheim UFO-Forening, som faktisk er bedre orientert om forholdene i Oslo-området enn vi!)

Det sies imidlertid, i følge vårt "etterretningsvesen" at det skal finnes en nydannet gruppe til i Oslo, selv om nærmere detaljer ikke er kjent. Det påstås dog at denne gruppe har noe av samme interessene som oss, da de arbeider med ufologi på parapsykologisk bakgrunn, dog ut fra den forutsetning at ufo-fenomenene er romskip fra andre planeter. Vi skal forsøke å bringe nærmere detaljer hvis vi får tak i noen.

EFFEKTIV UFOFORSKNING INTRODUSERT MED SKOLEEKSEMPEL

Vår forening har inntil det siste befattet seg svært lite med innsamling og bearbeidelse av uforapporter, da vi folte at vi måtte forsøke å planlegge arbeidet på lengre sikt før vi involverte oss i et slikt kjempearbeide som det er å samle inn og etterforske uforapporter. (bare frimerkeutgiftene utgjør adskillige tikroner pr. måned). Vi mener imidlertid at tiden nå er inne til å sette igang så mange sider som mulig av vårt forskningsprogram, da det nå skulle være mer enn grundig forberedt og gjennomarbeidet. Vi har som nevnt

tegnet abonnement på ufo-utklipp hos Norske Argus, og får således et visst overblikk over ufosituasjonen fra uke til uke i Norge. Bortsett fra mer eller mindre sporadiske undersøkelser av rapporter fra foreningens begynnelse, ble den første sak vi undersøkte virkelig grundig et lysfenomen som først ble rapportert sett over Rælingen. Vi sendte umiddelbart et av våre rapportskjemaer til observatøren, og etterlyste samtidig andre mulige observatører i Romerikes Blad/Akershus Arbeiderblad gjennom flere innlegg og kommentarer fra vår side. Høydepunktet ble imidlertid nådd da to politikonstabler mente å kunne forklare hele fenomenet som et helikopter - som de selv hadde sett. Vi slo oss imidlertid ikke til ro med denne forklaringen, og videre undersøkelser bragte for dagen at det ikke fantes helikoptere i området den dagen observasjonen ble foretatt, og i tillegg at de to politikonstabelene hadde observert sitt helikopter dagen i forveien. Misforståelsen skyldtes imidlertid først og fremst avisen. Alt i alt fikk vi inn 10 - 12 rapporter om fenomenet, og har ut fra dette kunnet danne oss et ganske godt bilde av hva som har skjedd. Fenomenet ser ut til å ha hatt form av en lysende gulaktig kule med en lang hvit hale etter seg, og kulens diameter var ca. 3mm på utstrakt arm. Den var synlig i 4 sekunder, og forsvant etter all sansynlighet i et hvitt lysglimt. Fluktretningen var vest-nordvest, og høyde over horisonten fra alle observasjonssteder ca. 30°. Siden de to mest fjerntliggende observasjonssteder ligger ca. 3 mil fra hverandre i luftlinje, skulle dette tilsi at fenomenet må ha vært ganske langt vekk og gått høyt. Dette igjen sett på bakgrunn av de øvrige opplysninger skulle indikere at det dreier seg om en meteor, selv om ingen endelig konklusjon kan trekkes. Det har forøvrig vist seg å være uventet god overensstemmelse mellom de forskjellige rapportene, selv om visse anomaliteter finnes. Vi kan nevne at fargen blir oppgitt noe forskjellig - fra neonlysfarget til orange. Alle rapportører bortsett fra en (som iakttok sluttfasen) rapporterer at fenomenet forsvant i et hvitt lysglimt. En av rapportørene melder imidlertid at fenomenet stoppet før det eksploderte. Alle er enige om at halen blir kortere og kortere (noe som lett kan forklares hvis det er en meteor det er tale om). Alle bortsett fra en oppgir fluktretningen som vestlig. Avvikeren oppgir nesten 90° på dette, i nordlig retning. Samme observatør oppga at fenomenet stoppet. Hadde det ikke vært for at beskrivelse, tidspunkt osv. passer svært godt med de øvrige, hadde vi her trodd at det dreide seg om to separate fenomener - noe vi selvfølgelig fortsatt ikke kan utelukke. Denne ufo-saken har i hverfall lært oss hvor lite man skal stole på avisreferat av en sighting hvis man vil finne ut hva som har skjedd!

Etter denne har flere andre sightings blitt rapportert, og vi har i skrivende stund ca 20 stykker til undersøkelse. Dette med inn-samling av data fra observatører er bare en begynnelsesfase, og skal kun skaffe materiale til våre videre undersøkelser, som vi håper å kunne bringe rapporter om siden.

UFO-BØLGE OVER NORGE I HØST

Hva kunne vel være mer typisk enn at vi igangsatte vårt omfattende ufoforskningsprogram (rettere sagt del 2 av det) samtidig med at vi opplever en av de største toppe i ufo-aktivitet på lenge her i landet? Avisene har i de siste månedene vært mer eller mindre fulle av rapporter og annet ufo-stoff, og de forskjellige ufogruppene har hatt nok å gjøre som aldri før. Rapportene varierer fra meteorlignende gjenstander til ballonger som beveger seg meget langsomt, deler seg i to, går sammen for atter å dele seg osv, fenomener som vi har klart å spore helt fra Bergen til svenskegrensen m.m. Forløpig har imidlertid ingen sensasjonelle rapporter om meget lavtflyvende ufoer landinger e.l. kommet inn, men man kan aldri vite hva som vil skje nestegang. (Eller hvem vet hva som ikke blir rapportert?). Det er i denne forbindelse på sin plass også å nevne at

vi ved to anledninger tidligere i år har hatt "dagsbølger", der man har fått inn 19 - 20 rapporter fra vidt forskjellige steder i løpet av meget kort tid - kanskje bare minutter. Undersøker man så disse observasjonsseriene med hensyn på ortoteni, oppdager man at alt uten vanskelighet glir inn i et ortotenisk mønster.

Hva betyr denne voldsomme oppsving i ufo-aktivitet? Ikke vet vi, men en kan unektelig få følelsen av at det brygger opp til noe.

TEKNOLOGISK GRUPPE EN REALITET FRA ÅRSMØTET

Teknologisk Gruppe heter den nyeste tilveksten til vår forenings undergrupper, skjønt tilvekst er ikke helt korrekt, all den tid det egentlig er Aerospace Research Group som skifter navn og delvis arbeidsfelt, og på denne måten gjør sin tilknytning til og betydning for hovedforeningen sterkere.

Overgangen fra Aerospace Research Group til Teknologisk Gruppe var en av overraskelsene på årsmøtet - en overraskelse som ble godt mottatt. Det ble imidlertid vedtatt innen ARG å skifte navn allerede i begynnelsen av november, og man fikk det nødvendige styreflertall uten vanskelighet. ARG ble opprinnelig, som nevnt i sist nummer, stiftet våren 1954 som egen forening, og har eksistert kontinuerlig intil inkorporeringen i Populærvitenskapelig Forening i slutten av februar 1968. Gruppen har i alt vesentlig som navnet tilsier arbeidet med fly, rakett- og romforskning, og det kan være verdt å merke seg at en tottrinnsrakett av gruppens egen konstruksjon allerede i januar 1963 nådde en høyde på over 21 km.

Som selvstendig forening var Aerospace Research Society som den da het, en lukket forening med meget strenge krav til medlemsopptagelse. Også etter at den gikk inn som undergruppe i vår forening har den vært lukket - et prinsipp man akter å fortsette med også etter overgangen til Teknologisk Gruppe. Man vil imidlertid ikke stille fullt så strenge krav til medlemskap som tidligere. Grunnen til at gruppen er lukket er selvfølgelig den at den i sin nye form skal stå for utviklingen av foreningens instrumenter og utstyr, og skal dette gjøres effektivt, ser man ingen grunn til at medlemmer uten de nødvendige kvalifikasjoner for dette spesielle arbeidet skal delta.

På grunn av gruppens nye arbeidsfelt og organisasjon, fant man det på årsmøtet mest hensiktsmessig at de nåværende instanser som arbeider med saker som naturlig hører innunder Teknologisk Gruppe, blir oppløst. Dette vil i praksis si at instrumentkomiteen som nå har eksistert i ca. et år, og dens underavdeling detektorutvalget fra og med årsmøtet har sluttet å fungere, og således er erklært oppløst. Dette er også i pakt med kravene om en mer strømlinjet og effektiv administrasjon. De fleste av disse utvalgs nåværende medlemmer fortsetter sitt arbeide i den nye gruppen.

En nødvendighet etter at Teknologisk Gruppe har overtatt såvidt viktige områder av vår virksomhet som utviklingen av nye instrumenter og nytt utstyr til foreningen, er at den avholder mer eller mindre regelmessige møter, dog uten at noen semesterplan for gruppen oppsettes. Som likestilte formenn fortsetter intil videre Torbjørn Skramstad og Wilhelm Simonsen, med Vidar Gunhildrud som nestformann. Dette gruppestyre adskiller seg fra de øvrige gruppestyrer i dette henseende, men man har valgt å fortsette med samme administrasjon som innen ARG.

Når vi først snakker om ARG, kan det kanskje ha en viss interesse å høre at intil Populærvitenskapelig Forening ble dannet, hadde Aerospace Research Society egen undergruppe for astronomi, spesielt for utvikling av teleskopsystemer. Denne funksjon har imidlertid rimeligvis blitt overtatt av Realvitenskapelig Gruppe.

TEKNOLOGISK GRUPPES FØRSTE OPPGAVER

Allerede som Aerospace Research Group fikk Teknologisk Gruppe en

Forsmak på sitt nye arbeidsområde, da den fikk i oppgave å utarbeide den best mulige analysemetode for resultatene fra våre ESP-forsøk.

Man ventet at hvis intet drastisk blir gjort, vil vår datamengde om ufologi og parapsykologi bli av et slikt omfang at det vil være praktisk umulig å arbeide seg igjennom den. Man mente da, spesielt innen Parafysisk Gruppe, at man med en gang skulle begynne å utarbeide de mest hensiktsmessige og rasjonelle måter for databehandling og registrering mens man ennå ikke hadde flere data enn at man hadde oversikten. På grunn av oppgavens natur fant man det rimelig at daværende ARG fikk oppgaven. ARG kastet seg over oppgaven med en gang, og har kommet så langt at man ventet å kunne legge frem resultater snart. Teknologisk Gruppe mener at dataproblemene best kan løses ved et tredelt program der første del allerede er satt ut i livet, annen del følger rundt nyttår, og tredje del om vel et år. Dataprogrammet er skissert i grunntrekk nedenfor.

TREDELT DATAPROGRAM INTRODUSERES SAMMEN MED DATASENTRAL

All forskning krever data, så også vår, eller rettere sagt kanskje spesielt vår på området ufologi, delvis fordi vi ikke kan oppstille praktiske eksperimenter med ufologi. Data er imidlertid grunnlaget for all forskning, og en grundig datainnsamling og databehandling må derfor følge som en nødvendighet. Skal imidlertid forskningen på grunnlag av de innsamlede data foregå effektivt må tre krav oppfylles. Disse er, 1: dataarkivet må ta så liten plass som mulig, slik at man kan lagre mange data på et sted. Dataene må være ordnet slik at de er lette å bearbeide videre, og 3. Dataene må være lett tilgjengelige i den forstand at data for eksempel om en spesiell hendelse innen ufologien kan bringes til veie og sammenlignes med andre tilsvarende hendelser på kortest mulig tid.

Vi har fra før av et relativt godt utbygget og effektivt arkivsystem som holder mål når det gjelder å oppbevare korrespondanse, opplysninger om foreningen etc, men som ikke er særlig effektivt når man kommer inn på data for ESP-forsøk og ufo-rapporter.

Man fant derfor at et felles arkiv for alle undergruppene er ønskelig, og dette må etter hvert utvides til å omfatte vårt fremtidige datasystem. Allerede nå har imidlertid denne nye og høyest viktige institusjon innen foreningen fått navnet Datasentralen. Denne sentralen er ikke underlagt noen gruppe, og bestyres forløpig av formannen. Første skritt i retning av effektiv oppbevaring av ufo-data er også tatt, i det man har innført spesielle regler for protokollføring og arkivering av disse. Med vår nåværende datamengde fungerer systemet utmerket. Et lignende system vil i første omgang også bli benyttet for våre ESP-forsøk. Datasentralen ble erklært åpnet på årsmøtet, og vil allerede om kort tid få sin første tilvekst fra Teknologisk Gruppe. Det det i første omgang dreier seg om er et så-kalt mikroarkiv der man uten vanskelighet kan oppbevare hele vårt nåværende arkiv- og datainnhold i et volum på størrelse med et par fyrstikkesker. Det vil si at man kan bære alt vårt materiale med seg i en jakkelomme nesten uten at den synes. Det det er snakk om er selvfølgelig en form for mikrofilm, og for avlesning av denne trengs det litt spesialutstyr. Dette blir dog ikke større enn at man får god plass til arkivet, opptakskamera og avleser i en liten bag. For å si noe om kapasitet og hastighet kan vi nevne at man på en filmrull som er 7 cm i diameter og 1 cm tykk kan oppbevare 12 bøker på hver 300 sider! Operasjonshastigheten blir slik at man kan "bla" igjennom noe slikt som 1800 små ufo-rapporter på 3 minutter, og enda med relativt stor nøyaktighet finne nettopp den man er på utkikk etter, forutsatt at man har visse opplysninger om den. Dette mikroarkivsystemet vil etter planen kunne presenteres fullt operasjonelt på vårt første møte etter nyttår. Teknologisk Gruppe har imidlertid også et annet system under arbeid, og dette systemet blir langt mer nøyaktig enn mikroarkivet, selv om det krever mye større plass, og rimeligvis ikke blir mobilt. Dette systemet går forløpig under

det intetsigende navnet "ELODA". Nærmere opplysninger er forløpig ikke kjent, bortsett fra at det ikke vil kunne tas i bruk med det første. De viktigste problemer med systemet er imidlertid løst.

"EN UAVHENGIG NORSK UFO-RAPPORTSENTRAL?"

Under denne overskriften offentliggjorde daværende Parafysisk Studiesirkel i begynnelsen av februar i fjor en kort artikkel som om handlet problemer i forbindelse med opprettelsen av en felles norsk rapportsentral for alle norske ufointeresserte, samt det ønskelige i nettopp dette. I de 10 månedene som har gått siden dette ble offentliggjort, har grunnene for opprettelsen av en slik sentral blitt enda sterkere, all den tid flere og flere norske ufo-grupper dukker opp. Teller man etter i dag, vil man komme til noe mellom 10 og 12, stort og smått medregnet, selv om det kanskje i tillegg kan finnes andre helt ukjente, slik som den nye oslogruppen som sies å ha dukket opp. Når man så tenker over at alle eller nesten alle disse gruppene forsøker å få tak i materiale i form av uforapporter, kan man straks danne seg et bilde av hvor håpløs situasjonen er, og den blir ventelig ikke bedre med tiden, med mindre noe gjøres. Vi i vår forening vil derfor på lang sikt satse på å opprette en nasjonal norsk uforapportsentral som skal samle inn rapporter (på standardiserte rapportskjemaer) for hele Norge. Denne rapportsentralen måtte selvfølgelig ikke være underlagt og drevet av noen spesiell gruppe, hverken vår eller andre, skulle den fylle sin misjon fullt ut. Sentralen måtte nedsettes som et "interesse-selskap" der alle interesserte parter måtte bidra økonomisk til driften. Man måtte likeså bli enige om at sentralen kun skulle ha til oppgave å innsamle og distribuere rapporter til interesserte enkeltpersoner og grupper, gjerne i form av filmkopier. Sentralen skulle altså ikke på noen måte ta del i ufologien forøvrig, og sålde heller ikke offisielt kunne uttale seg om ufo-problemer andre enn de som kan sies å ha umiddelbar forbindelse med rapportinnsamlingen. All vurdering, publisering og analysing av innkomne rapporter måtte overlates til de grupper som abonnerte på rapporttjenesten. Forløpig har man ikke kommet noen særlig vei med dette prosjektet, men man har i det minste begynt å lufte det for andre grupper, selv om resultatet hittil har vært nokså tynt.

KONTAKT OG SAMARBEIDE MED TRONDHEIM UFO-FORENING

Det er ganske lenge siden vår forening avgjorde at man burde søke kontakt i en viss utstrekning med de øvrige norske ufo-gruppene, ut fra den tanke at de forskjellige norske grupper bør ha et visst minimum av kjennskap til hverandres drift, arbeide og organisasjon, samt selvfølgelig syn på ufosaken. Disse kontaktplanene har vi imidlertid måtte legge på is på grunn av andre og viktigere oppgaver intil nå nylig, da vi skrev "kontaktfølere" til Trondheim UFO-Forening, UFO-INFORMASJON, SUFOI-Norge og Tromsø UFO-Forening. Hittil er det imidlertid kun Trondheim UFO-Forening som har svart med et positivt brev. Man kan nesten begynne å lure på om de øvrige foreninger enten har null i aktivitet eller om de rett og slett er redde for oss. Vi vet imidlertid at UFO-INFORMASJON fortsatt holder det gående etter styreomveltingene i vinter, selv om svært lite har vært å høre fra den kanten. Vi vet imidlertid at de har vært frempå med rapportskjemaer i hvertfall i et av de tilfellene vi har undersøkt. Men tilbake til samarbeid og kontakt. Vi mener det kan ha visse fordeler å samarbeide med foreninger som kan ha et noe annet syn på ufosaken enn oss, da dette kan gi oss nytt blod til diskusjon, gi oss nye ideer vedrørende opplegg m.m.. Mange ser ut til å mene at divergerende meninger ser ut til å være hindring for samarbeide. Dette mener imidlertid ikke vi - så lenge man holder meningsutvekslingen og diskusjonen på et sakelig grunnlag - et prinsipp vi så absolutt

er tilhengere av. På den annen side er det et stort spørsmål i hvilken utstrekning samarbeidet skal finne sted, da dette avhenger i vesentlig grad av hvor stor viktighet man tillegger det, og hvor mye tid man kan avse til det. De forskjellige foreningers egne oppgaver bør tross alt gå først. Vi skulle anta at de fleste grupper uten særlig vanskeligheter vil kunne finne tid til å informere de øvrige om sin virksomhet.

OM TRONDHEIM UFO-FORENING

Trondheim UFO-Forening er den eneste av de tilskrevne foreninger som har svart på vårt forslag om mer eller mindre begrenset samarbeide, og det kan derfor muligens være av en viss interesse å se litt på denne foreningen, i all korthet, da plassen ikke tillater noen lang omtale.

Trondheim UFO-Forening ble stiftet i begynnelsen av januar 1967, og er således 10 mdr. yngre enn vår forening, som jo som kjent ble stiftet i mars 1966. Foreningens stifter er salgssjef Tormod Hagen, sammen med andre interesserte han kom i kontakt med. Foreningen arbeider, som den selv sier forløpig med størst vekt på informasjon om ufo-saken, da de mener ut fra interne, administrative forhold, og "ytre forhold" at det er klok politikk å følge denne linje i første omgang. Man har imidlertid også til hensikt senere å opprette egen gruppe for forskningsformål når de mener at tiden er inne for det. Forløpig har foreningen tre arbeidsgrupper, nemlig informasjonsgruppen under ledelse av K. Stenødegård, registreringsgruppen (som samler inn rapporter) under ledelse av Brigitte Terjesen og Teknikergruppen under ledelse av Ole Hansen.

Det er sistnevnte gruppe som står for foreningens ufodetektornett. Trondheim UFO-Forening er sansynligvis den største ufoforening i landet når det gjelder medlemstall, og også en av de mest aktive. Foreningens formann er Hans Kr. Moe og nestformann K. Stenødegård. Vi håper etter hvert å kunne bringe mer nytt fra foreningens allsidige aktivitet etter hvert i senere nummer.

Nøyaktig hvordan vårt samarbeide med Trondheim UFO-Forening vil finne sted, er det ennå for tidlig å uttale seg om, men vi nevner enkelte punkter der samarbeide kan være interessant for begge parter i noen korte innlegg nedenfor.

ET "LANDSMØTE" MELLOM REPRESENTANTER FOR NORSKE UFOFORENINGER? Under vår innledende korrespondanse med Trondheim UFO-Forening har vi så vidt vært inne på tanken om et landsmøte for representanter for de forskjellige norske ufoforeninger, slik at man kunne diskutere felles problemer av organisasjonsmessige og praktisk art (altså ikke noen prinsipiell ufo-diskusjon). Et slikt innledende møte kunne uten tvil bringe tanken om en uforapportsentral nærmere virkeliggjørelse. Noen avgjørelse om et slikt møte er ennå ikke tatt, og kan vel heller ikke bli tatt før man har sikret seg støtte av flest mulig foreninger.

SKANDINAVISK UFO-KONGRESS I 1969?

Trondheim UFO-Forening arbeider også aktivt med planer om en skandinavisk ufo-kongress i 1969, men har ennå ikke tatt noen avgjørelse vedrørende dette arrangement, som rimeligvis ikke krever bare en stor innsats fra foreningens side, men også hjelp fra de rette myndigheter i distriktet deroppe. Det kunne imidlertid vært interessant om en slik kongress kunne finne sted, og vår forening ville med sikkerhet i det minste bli å finne som observatør i denne anledning. Som meldt tidligere måtte en lignende kongress for Norge avlyses i sommer.

NYE MEDLEMMER

Vår forening har siden sist nummer av dette tidsskrift fått flere nye medlemmer. Disse er Torbjørn Skramstad (Parafysisk Gruppe, Teknologisk Gruppe). Skramstad var blant de eldste medlemmene i Aerospace Research Society,

og har vært medformann der siden 1957. Han måtte imidlertid trekke seg da nevnte forening gikk inn i Populærvitenskapelig Forening, men har altså nå kommet med igjen, og glir naturlig på plass som medformann i den nye Teknologiske Gruppe. Skramstad er vitenskapelig assistent ved Norges Tekniske Høyskole. (Også med i Realvitenskapelig G.) Øivind Sam (Parafysisk Gruppe, Fotogruppen) kom inn via sin interesse for foto. Han er skoleelev.

Skoleelever er også våre to neste nye medlemmer, Frank Roger Aas og Aksel Schei Hansen, begge fra Holter, og begge medlemmer i Foto-gruppen.

Ingen medlemmer har sluttet siden sist.

FRA STYRET

Hovedstyret har hatt tremøter siden sist. På det andre av disse ble det vedtatt at de nåværende medlemskontingentsatser skal forbli uendret, men at man for å forsøke og hjelpe på økonomien skulle ta opp igjen en gammel ide fra høsten 1966 om å opprette et økonomisk støtte-fond. Dette forslaget ble enstemmig vedtatt, og man kom til at fondet naturlig hørte innunder foreningskassen. Fondet må være basert på frivillige gaver fra medlemmer og utenforstående, og dets midler skal brukes slik styret til enhver tid mener er best.

På plenumsmøte 9/10 ble Vidar Gunhildrud, en av foreningens syv opprinnelige medlemmer valgt til assisterende sekretær under Svein-E. Tosteruds fravær. Samtidig ble Torkild Skjelmerud tilsatt som ekstra assisterende sekretær for å avhjelpe styrets arbeidsbyrde. Gunhildrud har alle styrerettigheter, men Skjelmerud har kun vanlige medlemsrettigheter.

TIDSSKRIFTABONNEMENT OG SIRKULASJON

Foreningen abonnerer nå på flere spesialtidsskrifter av forskjellig art. Disse er i skrivende stund følgende: Flying Saucer Review, Astronomisk Tidsskrift, Sky and Telescope, og Science Journal. Man regner imidlertid med at flere vil komme etter hvert. Blant annet regner man med at fotogruppen kommer til å abonnere på et eller to fototidsskrifter. Flere andre spesialtidsskrifter er også i vente. Når det gjelder sirkulasjonen av disse blant medlemmene, ser det fortsatt ut til å by på problemer å få dette til å gå som det skal, all den tid den prøven som ble gjort med Astronomisk Tidsskrift ikke har fallt særlig heldig ut. Tidsskriftet har i skrivende stund ennå ikke kommet i retur, men har likvel brukt nær dobbelt så lang tid som beregnet. Det er derfor mulig at vi må øke overdagspengene til kr. 1,- pr. dag over 4 dager. Nærmere bestemmelser for tidsskriftsirkulasjonen vil imidlertid bli sendt rundt i form av eget rundskriv fra biblioteket, som står for dette.

"KRISEN" I FORENINGEN VEL OVERSTÅTT. eller er den det?

Den krisen vi meldte om i sist nummer av PF_NYTT ser ut til å ha glidd over, i det vi i dag har så mange medlemmer som vi aldri har hatt før, og vi kan trygt si at vi med vår nåværende aktivitet heller ikke har vært så aktive før, selv om aktiviteten fortsatt er avhengig av en liten elite, - som i alle andre foreninger. Krisen sist gang bestod vesentlig i at det var store problemer med å inndrive medlemskontingenten, likeså i det at det var problemer med å få storparten av medlemmene til å gjøre noe. Man kan imidlertid ved å studere vedtakene fra årsmøtet se at denne krisen har hatt en viss innflytelse på foreningens nye opplegg. Blant annet stiller man nå større krav til forskning, og har derfor mindre plass til medlemmer som kommer mer for å bli underholdt på møtene.

OFF-SET?

Vi har så smått begynt å undersøke muligheten for å la våre trykksaker trykkes i off-settrykk ved å gå til anskaffelse av eget utstyr.

Dette vil imidlertid i stor utstrekning bli et økonomisk spørsmål, og vil ikke under noen omstendighet bli aktuelt på lang tid enda.

VITENSKAPELIG OG TEKNISK NYTT

QUASARER MINDRE ENN FØRST ANTATT

Målinger foretatt ved radioastronomiske observatorier i Canada og Storbritannia ser ut til å vise at quasarene - de meget omtalte og mystiske kvasi-stellare radiokilder som har en enorm rødforskyvning, er av mindre utstrekning enn først antatt. Skyldes disse objekters rødforskyvning dopplereffekt, dvs. at rødforskyvningen er proporsjonal med hastigheten og derved avstanden fra oss, er de noen av de fjerneste objektene man kjenner i universet. Man har målt rødforskyvning på opptil 2,20. Dette vil si at den målte bølgelengde er 2,2x så lang som den opprinnelig utsendte. Quasarene er imidlertid enorme radiokilder, og er de så fjerne som man antar, har de et energiforbruk så stort at ingen kjent mekanisme kan forklare hvor energien kommer fra. Man har imidlertid i det aller siste forsøksvås forklart energistrømmen som et resultat av kollaps av magnetisk oppbygde atomer i stedet for elektriske. Dette igjen følger av teorien om at det finnes magnetiske monopoler (all vanlig magnetisme er dipolet) i likhet med elektriske monopoler (et elektron og et positron er to slike elektriske monopoler). En forutsetter da at det finnes atomer oppbygd av magnetisk ladde partikler i stedet for elektrisk ladde. Og på grunn av forskjellen i avstanden mellom energinivåene mellom elektrisitet og magnetisme (energikvantene), vil et magnetisk atom være inherent ustabilt, all den tid det finnes spesielle korrelasjoner mellom et elektrons baneavstand og energiinnhold. Det samme gjelder for magnetiske partikler i bane rundt en magnetkjerne - bare med den forskjell at her blir laveste energinivå så lavt at magnet-elektronets bane (om vi kan bruke et slikt uttrykk) faller innenfor kjernen, og dette er ikke nettopp særlig heldig! Og oppdagelsen at disse underlige objektene er enda mindre enn antatt, gjør det ikke nettopp lettere å forklare den energimengde som er involvert. Målingene ga som resultat at svært få quasarer er større enn 30 parsec i diameter.

"POLARVIND"OPPDAGET

Vitenskapsmenn ved University of California har oppdaget en så-kalt "polar-vind" - en del av jordens atmosfære som rett og slett blåser av nord- og sydpolene og unslipper ut i verdensrommet. Denne vind, lik de velkjente solare vinder som blåser fra solen, består av atmosfæriske elektroner og atomer av oksygen, hydrogen, helium og nitrogen. Dr. W. Ian Axford, medlem av det teamet som gjorde oppdagelsen, sier at polarvinden ble bekreftet av observasjoner med den amerikanske Explorer 31-satellitten. Han forklarer videre at polarvinden, under varmepress fra sollyset, utvider seg og blåser ned langs jordens magnetiske hale, i det den unslipper mellom de magnetiske kraftlinjene ved polene.

NITINOL-LEGERING "HUSKER" SIN EGEN FORM

Dette merkelige metall har vært under uteksperimentering siden tidlig i 1950-årene. Det består av en ekvatomisk intermetallisk forbindelse mellom nikkel og titanium, samt enkelte andre stoffer i mindre mengder. Denne intermetalliske forbindelse kan eksistere i fire forskjellige former, alle med den merkelige "mekaniske hukommelse". Denne hukommelse skyldes en såkalt martensitisk endring i legeringen. Vi kan illustrere hvordan dette virker lettest ved et eksempel: Hvis en rett wire av metallet lages om til en spole (spiral) finner martensitisk transformasjon sted, slik at spolen er helt stabil, og ikke har noen tendens til å rette seg ut igjen (for den som er interessert: gitter-anisotropi tar opp deformasjonsbelastningen). Denne spiralspolen er nå helt stabil inntil vi varmer den opp til over transformasjonstemperaturen, da den martensitiske endring blir reversert, og wiren går øyeblikkelig tilbake til sin opprinnelige

form. På samme måten vil en wire som blir formet til en spole ved temperaturer høyere enn transformasjonstemperaturen og følgelig rett ved romtemperatur, krølle seg sammen til spiralformen med en gang transformasjonstemperaturen overskrides. Dette gjelder selvfølgelig ikke bare fra rett wire til spiral, men for alle former legeringen kan formes i! I tillegg er det mulig å variere denne transformasjonstemperaturen for den martensitiske endring fra omtrent 1600°C til under 0°C ved forskjellige legeringer.

I sannhet litt av et metall!

TERMINOLOGI FOR UFOLOGI OG PARAPSYKOLOGI

Nøyaktige definisjoner av visse ord og uttrykk innen ufologi, parafysikk og parapsykologi er noe man gang på gang savner, og allerede i Parafysisk Studiesirkels tid begynte man å utarbeide en liste over ord som skulle defineres nøyaktig. Dette arbeidet gikk imidlertid meget langsomt, og man har derfor nå begynt fra begynnelsen av igjen innen Parafysisk Gruppe, der det uten tvil er større interesse for dette ikke bare nyttige, men også interessante foretagende. Resultatet vil bli publisert og distribuert til medlemmene i form av et hefte når de foreligger.

FOR TO ÅR SIDEN

eller dengang da vi het Parafysisk Studiesirkel
Møtereferat fra 19/12 1966:

Man diskuterte forskjellige muligheter for løsning av problemet med dekning av avisene. Flere muligheter ble nevnt som aktuelle - Argus i første rekke - uten å bestemme noe.

Pressekomiteens videre arbeid ble drøftet og man fikk den gledelige nyhet at Oslo-gruppen var interessert i å støtte et eventuelt tidsskrift - gjerne økonomisk.

Som supplement til pressekomiteen ble L. Bjerke enstemmig valgt.

Til midlertidig assisterende sekretær ble S.-E. Tosterud valgt. De siste innslag i Nationen-polemikken ble opplest og kommentert. Som siste innslag på dette møte ble det planlagt en foredragsaften som kanskje vil bli holdt på Jessheim utpå våren en gang. Håpet er da å få bl.a. Medbøe som foredragsholder.

LITT OM PLANENE FOR VINTERSEMESTERET 1969

Noe definitivt program for vintersemesteret 1969, som går fra 1/1 til 15/3 er ennå ikke lagt opp, da dette skal bestemmes i detalj av det nyvalgte styret. Vi kan imidlertid allerede nå gi noen glimt fra opplegget. Man vil som tidligere fortsette med plenumsmøte en gang pr. måned, og dette vil for vintersemesterets del si 3 møter. På disse plenumsmøtene vil man begynne med en lengre serie forelesninger i et kurs i metodelære, kunnskapsteori og filosofi. Dette kurs vil gå på hvert møte utover både vinter og vår, og vil bli holdt i tillegg til annet kåseri. De øvrige kåserier i vintersemesteret er ennå ikke fastlagt. Månedlige møter vil også fotogruppen ha, men detaljprogrammet er ikke fastlagt. Møtevirksomheten for Parafysisk Gruppe er forløpig noe mer usikker, selv om det har vært på tale, holde et åpent møte f.eks. annenhver måned, og i mellomtiden avpasse møtefrekvensen etter de foreliggende arbeidsoppgaver. På disse mellomliggende arbeidsmøter er det da meningen at kun de godkjente ufo-paraforskere skal samles for å ta seg av umiddelbart presserende oppgaver som kontinuerlig etterforskning og analyse av ufo-rapporter. Av praktiske hensyn er det mulig at disse møtene vil bli holdt i Oslo. Teknologisk Gruppe vil også få mer regelmessige møter, selv om noen fast semesterplan neppe vil bli satt opp. Det kan imidlertid bli aktuelt med møter en gang pr. måned for å holde seg ajour med den tekniske utvikling, og for å kunne skaffe foreningen det nødvendige utstyr. Realvitenskapelig Gruppe vil ventelig ikke holde noe fast møte før vårsemesteret, som tar til 15/3. I tillegg vil det selvfølgelig bli holdt styremøter o.l.

SPØKELSESHUS PÅ LILLEHAMMER

Eller om spøkelser og god presseskikk.

Billedbladet NÅ bragte for en stund tilbake en artikkel om et spøkelseshus på Lillehammer, der merkelige ting foregikk, og artikkelforfatterene hevder selv at de opplevet litt av hvert en kveld de var på besøk i huset. De ble blant annet møtt av "flyvende kjøkkentøy" på kjøkkenet, da de gikk dit for å undersøke "noe bråk".

Huset beboes av en eldre lærerinne, og historien hun forteller de to reporterene er i sannhet ganske fantastisk - så fantastisk at huset uten tvil må være et av de beste spøkelseshus i Norge, og således være verdt et nærmere studium. Dette mente også vår forening, som jo som kjent blant annet er opptatt med vitenskapelige undersøkelser av spøkelsesfenomener, og kontaktet derfor vedkommende lærerinne. Og hva skjer så?

Jo, historien viser seg ikke bare å være til de grader overdrevet, men også publisert uten lærerinnens samtykke, - ja, hun hadde ikken engang hørt "NÅ"'s navn nevnt en gang!

Lærerinnen forteller oss at hun under taushetsløfte om at intet navn skulle nevnes ga visse opplysninger om enkelte merkelige fenomener som hadde funnet sted i huset, til en tidligere elev og en annen pressemann. Dette taushetsløfte er imidlertid "brutalt brutt", og beretningen til de grader overdrevet at det hele er latterliggjort.

Det hele utartet seg faktisk til de grader at politi måtte tilkalles for å holde nysgjerrige på avstand etter at artikkelen ble offentliggjort.

Artikkelforfatterene avslutter med følgende: "Kanskje burde det være på sin plass å vie disse fenomener vitenskapelig interesse, for hvem vet hva som skjuler seg bak dem..."

Men nå vet vi det altså - nemlig to sensasjonslystene pressefolk uten begrep om presseetikk, presseamoral og vitenskapelig redelighet. Og ikke bare kan de to artikkelforfatterene lastes - for hva med ansvarlig redaktør i billedbladet "NÅ" - burde ikke også han ha undersøkt saken litt før den ble publisert så stort slått opp som den ble?

Slike artikkelser ødelegger publikums tiltro til pressen, er til stor skade og ulempe for dem det går utover, og hindrer i tillegg nettopp den vitenskapelige undersøkelse de to artikkelforfatterene hevder slike fenomener burde ha krav på.

Kanskje nettopp det største problem og hindring for videre forskning innen slike områder som setter folkefantasien i sving (spøkelser, ufoer m.m.) er nettopp sensasjonslystene "journalister" og private som enten gjerne vil bli kjente, tjene penger på det, eller holde de som arbeider med seriøse undersøkelser av slike fenomener for narr.

SAMMENDRAG AV LANG ÅRSRAPPORT FOR 1968

Formannen la på årsmøtet 2/12 frem en omfattende årsrapport - dette året skrevet av formannen, da vår ordinære sekretær for tiden er i London, og hans stedfortreder, Vidar Gunhildrud var fraværende først på året, slik at han ikke har et komplett bilde av vår virksomhet. Årsrapporten er alt for lang til at vi kan bringe den i sin helhet, og vi vil derfor bare konsentrere oss om å bringe et kortfattet referat av hovedpunktene.

Foreningens navn ved inngangen til arbeidsåret 1968 var Parafysisk Studiesirkel. Man hadde imidlertid vært klar over en stund at det var stor interesse for områder utenom de vi vanligvis beskjeftiget oss med, og at det var interesse for å ta opp disse på foreningsplan, og styret diskuterte dette en tid, og tok også kontakt med to andre foreninger - Kløfta Kamera Klubb og Aerospace Research Society med tanke på en mulig sammenslutning. Svaret ble positivt,

og de nødvendige endringer, inkludert navneskifte til Populærvitenskapelig Forening, ble gjennomført enstemmig 27/2-68.

En av forutsetningen for opprettelsen av Populærvitenskapelig Forening var at det skulle opprettes egne undergrupper for spesielle interesseområder, og allerede fra begynnelsen av var det meningen at de to tilsluttede foreninger skulle få undergruppestatus. Aerospace Research Group og Fotogruppen ble derfor opprettet etter kort tid. Noe senere kom planene for den ennå ikke aktive Realvitenskapelig Gruppe (hovedinteresse astronomi) og Parafysisk Gruppe til.

Aktiviteten begynte som normalt etter årsmøtet 1967, og holdt seg jevnt bra utover vinteren, men falt betraktelig av på våren og utover sommeren, og ble så lav at man truet med å nedlegge hele foreningen, og kun la en liten "elitegruppe" fortsette. Aktiviteten har imidlertid siden da tatt seg betraktelig opp, og 1968 blir uten tvil det mest aktive år i foreningens historie, selv om aktiviteten er, som i nesten enhver annen forening, konsentrert i en kjerne.

Man regner imidlertid nå i store trekk å ha innkjørt organisasjonsformen, og konstaterer at den fungerer tilfredsstillende, selv om det ennå gjenstår enkelte deler av den planlagte aktivitet, samt enkelte endringer og justeringer etter som erfaringen med vår arbeidsform øker. Blant de ting som gjenstår å gjøre kan nevnes å sette Realvitenskapelig Gruppe i aktivitet og å åpne biblioteket. Av de ting som endres kan nevnes overgangen fra Aerospace Research Group til Teknologisk Gruppe, samt inkorporeringen av Instrumentkomiteen og detektorutvalget i denne.

Høsten 1968 så også begynnelsen for vårt intensiverte ufo-forskningsprogram som fastlagt av forskningsutvalget for dette. Likeså har en aktiv fase innenfor ESP-forskning blitt innledet. Et mulig samarbeide med andre grupper er også påbegynt, selv om det er for tidlig å si noe om resultatet.

Man har i arbeidsåret 1968 avholdt 17 plenums møter, 15 fotogruppemøter, 1 møte i Aerospace Research Group, 3 møter i detektorutvalget, 1 møte i instrumentkomiteen, 1 møte i PR-komiteen, 1 møte i arbeidsutvalget for ufo/para-forskning, 9 styremøter, 2 fotoutstillinger a 2 dager, 1 fotoutflukt, 5 arbeidsmøter i Parafysisk Gruppe og 1 seminar.

Gjennomsnittelig fremmøte på plenums møtene har vært noe lavere enn for 1967, men aktiviteten i undergruppene må nok ta en del av skylden for dette. Et mer korrekt mål for aktiviteten er totalt antall fremmøtte på alle møtene tilsammen, og sammenligner man dette med 1967, for man et tall som er dobbelt så stort i 1968, og bortimot dobbelt så stort som i 1966.

Når det gjelder medlemsantallet, hadde man fra 1966 til 1967 en økning på kun 1, men fra 1967 til 1968 er økningen 10 stk, og dette representerer en betydelig økning foreningens relativt lille medlemstall tatt i betraktning. Medlemstallet i de forskjellige gruppene fordeler seg på følgende måte: Fotogruppen 19, Parafysisk Gruppe 15, Realvitenskapelig Gruppe 11, og Aerospace Research Group 4 (lukket medlemsskap). Dette vil selvfølgelig ikke si at vi har 49 medlemmer, som er summen av undergruppenes medlemstall, da flere medlemmer er med i to eller flere undergrupper (kun tre er med i alle fire).

Det er imidlertid nesten bemerkelsesverdig at vi etter 2 3/4 års virksomhet har ca. 70% av alle som har vært medlemmer i foreningen som medlemmer fortsatt. Av de opprinnelige 7 stifterne er fortsatt 5 med.

Det har i løpet av året blitt avholdt en god del kåserier (noe under 20 alt i alt på plenums møter og seminar). Første delen av året ble stort sett benyttet til kosmologi og relativitet, mens man siden fikk noe mer parapsykologi og ufologi inn i bildet.

Man hadde ved inngangen til arbeidsåret 1968 to komiteer og utvalg i aksjon, nemlig rapportskjemakomiteen og instrumentkomiteen. Nedsatt i løpet av 1968 ble PR-komiteen som stående institusjon,

detektorutvalget som eget utvalg innen instrumentkomiteen, og "plakat komiteen" for å lage plakater til vår siste fotoutstilling på Jessheim. Likeså ble Arbeidsutvalg for ufo/para-forskning nedsatt i 1968. Følgende komiteer og utvalg ble ferdige med sin oppgave i 1968: Rapportskjemakomiteen, Arbeidsutvalget for ufo/para-forskning og "plakatkomiteen".

Andre viktige hendelser innen foreningen er i kronologisk rekkefølge: Anskaffelse av stensilmaskin, utgivelse av eget tidsskrift (PF-NYTT) og opprettelse av foreningsbibliotek.

FOTOAKTIVITET

Fotogruppen har vært i regelmessig aktivitet siden sin start 11/3, og har hatt møter gjennomsnittelig hver 3. uke. Etter at Filiph Borgen overtok som gruppeformann har man hatt regelmessige kåserier og foredrag om forskjellige sider av fotografien, og har også i høstsemesteret operert med egen semesterplan, der man blant annet har tatt for seg slike emner som "nålehullkameraet", nattfotografering i teori og praksis og nærfotografering. Spesielt venter man spent på resultatet av det førstnevnte - der hver av medlemmene ble oppfordret til å lage et nålehullkamera. Noe resultat foreligger imidlertid ennå ikke.

Til tross for sin unge alder har også gruppen rukket å avholde to fotoutstillinger, hver over to dager, en på Kløfta og en på Jessheim. Ingen av utstillingene ble nettopp publikumssuksesser, og den på Jessheim gikk kr. 107,- i underskudd. Man må imidlertid si at importørene stort sett var flinke til å bistå med utstillingsmateriale, men så var det jo da også reklame for dem. Man vil imidlertid ikke la seg skremme av sistnevnte utstillings underskudd, og har allerede så smått nevnt muligheten for å gjøre fotoutstillingen til en årlig foreteelse, og diskuterer i denne forbindelse hvordan dette best skal kunne legges opp uten utgifter for foreningen. Tiden vil imidlertid vise hva resultatet vil bli.

Når det gjelder fotogruppens "tidsskrift", forsøksvis døpt PF-1b, (navnet er gjenstand for mulige endringer), ser det ut til å bli ytterligere forsinket, selv om det ble lovt i sist nummer av PF-NYTT at introduksjonsnummeret var like rundt hjørne. Det har imidlertid vist seg at det var et godt stykke til hjørnet, bl.a. fordi det er vanskelig å finne noen til å ta seg av skrivning og redigering. Får man først ut et, får man håpe at det skulle være mulig å finne en ordning. Introduksjonsnummeret vil imidlertid ikke under noen omstendighet bli så omfattende som planlagt. Vi vil imidlertid legge an på å få ut et nummer, redigert fra dette tidsskrifts redaksjon i løpet av desember.

VI MINNER OM - - -

vårt utstyrskartotek, og kan i denne forbindelse nevne at dette ikke på noen måte er komplett, og at vi således kun har fått inn 13 svar. Vi ber derfor dem som ennå ikke har komplettert skjemaet om å gjøre dette og returnere det til oss snarest. Vi anser dette for å være av viktighet at vi til enhver tid kjenner til det utstyr som er til rådighet for foreningen tilfelle en spesiell oppgave skulle dukke opp.

ÅRETS REPLIKK

går til en av våre medlemmer, vi nevner ikke navn (det er to å velge mellom), som har anlagt skjegg fordi det da ikke synes så godt at han ikke har barbert seg! Vi gratulerer!

NYTT ARKIVSKAP I BRUK

Vi har nylig tatt i bruk et nytt arkivskap, der vi oppbevarer alle våre papirer av viktighet. Dette nye arkivskapet er delvis brannsikkert, men det er fare for at dette også blir for lite om ikke så lenge. Vi vil imidlertid oppbevare alle viktige og uerstattelige papirer der inntil videre, samt det det ellers måtte bli plass til.

FOREDRAGSHOLDER FRA ASTROFYSISK INSTITUTT

Gjennom vår tilslutning til Norsk Astronomisk Selskap, har vi til vårt plenumsmøte mandag 16/12 sikret oss en foredragsholder fra Institutt for teoretisk astrofysikk ved Universitetet, Blindern.

Hvem foredragsholderen blir, er ennå ikke klart, men emnet han skal ta for seg er astronomisk forskning i Norge - først og fremst på det profesjonelle plan, også skal vi selv forsøke å passe amatør-arbeidet inn i bildet, hva som blir gjort og hva som kan gjøres. Vi vil da ta vårt utgangspunkt i lederartikkelen denne gang.

Vi kan vente oss en interessant kveld, og det er å håpe at flest mulig møter opp.

UFOLOGI I SOVJETSAMVELDET!?

Fra Trondheim UFO-Forening har vi fått tilsendt en artikkel fra den engelsk-språkelige ukeavisen "Moscow News", der en innsender ved navn F. M. Stubberud (må vel være av norsk opprinnelse?) spør hva Sovjetiske vitenskapsmenn mener om "flyvende tallerkener". Svaret, i form av en artikkel ved Vladimir Leshkovtsev, lærd sekretær ved "den Nasjonale Kommite av Sovjet Fysikere", gir stoff til ettertanke, og man føler seg hensatt til svarteste middelalder etter å ha lest det. Svarteste middelalder vil ufologisk sett si 1950-årene i USA, da offentlige instanser tok skarp avstand fra alt som hadde med ufo-problemet å gjøre. Det tør være alminnelig kjent at Sovjet-Samveldet har opprettet en undersøkelseskomite for UFO-fenomener, under ledelse av en general. Men hør nå hva den ærede lærde sekretær Leshkovtsev har å si til dette: "New York Times har skrevet for et år eller så tilbake at også Sovjet har sine ufoobservasjoner, og, for å sitere den lærde Leshkovtsev. "New York Times annonserte at den Sovjetiske regjering hadde sanksjonert opprettelsen av en (ufo-studie-)gruppe under ledelse av General Stolyarov for å studere dem (ufofenomenene)".

"La oss først og fremst gjøre det klart at det absolutt ikke finnes noen offisielle komiteer, kommisjoner eller grupper i USSR for å studere UFOer. Hverken den Sovjetiske regjering eller noen annen instans har noensinne nedsett noe slikt. Informasjonen utgitt av The New York Times er derfor ikke i overensstemmelse med virkeligheten."

"I november 1967 publiserte avisen "Izvestia" og dens ukentlige supplement "Nedelya" stoff om et underlig flyvende objekt som ble observert over Sofia, hovedstaden i Bulgaria, den 21. november 1967. Objektet beveget seg i en kurs vinkelrett på vindretningen, og forandret form og farge. Øynevitner så til og med flammer fra exhaust-åpningene. Innen uken var ute, fikk imidlertid vårt lesende publikum vite fra en nyhetssending fra det Bulgarske luftvernartilleriet hva denne "gåten på himmelen over Sofia" egentlig var: Det var en radiostyrt spionballong fra en av NATO's spesielle etterretningssentra."

Ja ja, så langt vår ærede lærde sekretær Leshkovtsev. Skal en dømme etter hans uttalelser så kan hverken han eller det Bulgarske luftvernartilleri være så lærde at det gjør noe. I alle tilfelle har de ikke peiling på hva en ballong er. For det første: Det har ennå ikke lyktes å lage en styrbar ballong (det eneste man kan regulere noenlunde er høyden), og en ballong benytter vinden som eneste fremdriftskilde, og kan således ikke under noen omstendighet bevege seg på tvers av vindretningen, selv om den er aldri så mye "radiokontrollert"! Og når man så attpå til leser at det var en radiokontrollert spionballong fra NATO, ja da! Det Bulgarske luftvernartilleri må være svært dårlig utstyrt som ikke engang klarer å uskadeliggjøre en "spionballong", selv om den er "radiokontrollert".

Forøvrig, skal man ta det hele som en god vits? Det er tydelig at propagandaen som vanlig kommer forran sakeligheten her. Artikkelen fortsetter i delvis samme stil, ved å ta for seg noen rapporter fra den sovjetiske presse, og bortforklare disse.

Vi tar med artikkelens sluttkommentarer: "Vårt land (nei, ikke avisen ved samme navn, men USSR) har en stor gruppe med vitenskapsmenn som studerer astronomi og atmosfærisk fysikk. Det ville derfor være naturlig at nettopp disse skulle være de første som kom over UFOer i sine systematiske observasjoner av himmelen døgnet rundt. Men det hender ganske enkelt ikke dem. De har naturligvis en meget skeptisk innstilling til det såkalte UFO-problem."

Ja, naturligvis, spesielt hvis de har fått beskjed fra høyeste hold at det ikke er tillatt å se ufoer - - -.
(Interesserte kan få artikkelen til gjennomlesning).

INGEN LYS PÅ MÅNEN LIKEVEL?

Det har i de siste par årene kommet inn svært mange rapporter om merkelige lysfenomener på Månens overflate, mest fra amatørastro-
nomer, men også fra profesjonelle astronomer, en slik, Greenacre's observasjoner fra 1963, har blitt utførlig omtalt i gruppen. På grunn av alle disse rapportene har man igangsatt et offisielt overvåkningsprogram, og man har hittil med et 24-tommers teleskop hatt over 3000 observasjonstimer, uten at noe har blitt observert. Dette til tross for at man hadde forbindelse med en utstrakt amatørkjede som drev med observasjoner av samme natur, og så snart disse så noe, ble 24-tommers teleskopet, som var spesialutstyrt for nettopp denne oppgaven, rettet mot angjeldende område på Månen. Det lyktes imidlertid ikke en eneste gang å få verifisert observasjonene, da 24-tommer-teleskopet ikke viste noen ting. Corralitos-observatoriet, som foretar undersøkelsene står under ledelse av en for oss ikke ukjent person - nemlig Dr. J. Allen Hynek, en av verdens fremste ufospesialister.

HJELP!

Ja, vi trenger hjelp igjen, som vanlig. Vil noen frivillige melde seg? Oppgavene denne gang er å hjelpe til med å bringe orden i vår klippsamling, som nå har begynt å bli ganske omfattende. Vi har en hel del materiale som ennå ikke er innsatt, og bør se å få gjort dette snarest mulig, slik at alt slikt er i orden når vi nå først skal begynne "størt".

Den andre oppgaven går ut på å hjelpe til med å innføre de nærmere 100 bøkene som allerede finnes i foreningsbiblioteket, slik at dette kan åpnes for medlemmer til fastsatt tid - altså rundt nyttår. Med de nåværende arbeidsoppgaver og den nåværende arbeidsinnsats er ikke dette mulig. Det er en nødvendighet at flere tar et tak, skal det hele kunne realiseres. Det samme kan sies om resten av våre prosjekter også.

I NESTE NUMMER - - -

av dette tidsskrift kommer vi tilbake med mer UFO-stoff, blant annet en eller to av de neste ufo-rapportene i vårt arkiv, diverse andre ufo-nyheter som nye observasjoner o.l. over Norge, resultatet av analysene av allerede foreliggende observasjoner, m.m. Neste nummer vil også inneholde nytt fra Teknologisk Gruppens første arbeidssemester, blant annet en nærmere beskrivelse av vårt nye arkiv- og datasystem. Likeså håper vi å kunne komme med rapport om fremgangen i detektorsystemet. Andre ting av generell interesse vil også muligens komme fra Teknologisk Gruppe. Ellers håper vi å presentere fra samme hold en teoretisk konstruksjon for en vitenskapelig forskningsrakett med høye ytelser. Denne konstruksjon, opprinnelig kjent som RX-X, senere Sirius II, ble påbegynt allerede 1965, som direkte etterfølger av tidligere prosjekter. Vi håper også å kunne presentere arbeidsprogrammet for Realvitenskapelig Gruppe, som skulle komme i aktiv drift fra og med 15/3-69, vårsemesterets begynnelse. Samtidig vil vi kunne presentere vårsemesterplan både for denne gruppe og de øvrige grupper, samt plenums møter. Det vil ellers bli artikler om forskjellige emner av interesse. Nr. 4 skulle komme ut i mars 1969 hvis alt går etter planen.

Spesiell oppmerksomhet i mars-nummeret vil imidlertid bli viet foreningens treårsjubileum - 7. mars.

DESSVERRE - - -

må vi imidlertid som nevnt annet sted i bladet begynne å innkreve abonnement, da foreningens utgifter i inneværende år har økt til det mangedobbelte av det tidligere nivå, og vi har rett og slett ikke råd til å fortsette med å sende ut dette tidsskrift gratis, spesielt når det nå også har blitt mer omfattende og tilsvarende dyrere å trykke og distribuere. Den nøyaktige abonnementsprisen avhenger imidlertid noe av hvor mange abonnenter vi får, og blir selvfølgelig lavere jo flere vi får. Vi håper jo imidlertid at alle medlemmer i vår egen forening samt en del medlemmer i NUFOS og Trondheim UFO-Forening er interessert i å abonnere på dette tidsskrift, samt kanskje også noen utenforstående. Vi vil derfor henstille til alle som leser dette å skaffe flest mulig abonnenter - inkludert seg selv. Vi vil forsøke å sette opp en liste over abonnenter (som påbegynt på årsmøtet), og vil når den endelige abonnementspris er fastlagt, sende rundt krav. Vi kan imidlertid allerede nå antyde at det vil kunne dreie seg om ca. kr. 15,- pr. år, og dette kan vel ikke på noen måte sies å være mye (snau 3 pakker sigaretter for de som røyker, eller 3 mørkeromspakker med sort/hvitt-film for de som fotograferer). La oss få størst mulig oppslutning!

TYNT MØTE I "SELSKAPET"

Norsk Astronomisk Selskap hadde sitt andre møte tirsdag 26/11 kl. 1930 i auditoriet i Astrofysisk Institutt, Blindern. Formannen, observator Brahde, innledet kort, og ga ordet til Cand. Real Elgarøy, som holdt et interessant foredrag om "Quasarer og pulsarer". Dette var den eneste post på programmet, og hele møtet varte kun 1½ time. De fremmøtte fra vår forening, formann og nestformann på daværende tidspunkt, syntes begge det hele var alt for dårlig lagt opp, og med et alt for tynt program. Det ble heller ikke denne gang gjort noe med den påtenkte amatørgruppe. Vi får imidlertid håpe det hele bedrer seg til neste gang, da også nytt styre skal velges. (Skal vi måtte overta også her?).

UFOER IGJEN

Høsten 1968 kommer til å gå ned i den norske ufo-historien som en av de mest aktive, både fra ufoene og fra vår forenings side. Vi kan som eksempel nevne at vår datasentral, som det nå heter, har registrert 8 separate observasjoner i tiden fra 15 til 18 november. Alle disse er under etterforskning. Likeså er den allerede meget omtalte "ballong-rapport" fra 6/10 fortsatt under etterforskning, og rapportskjemaer kommer fortsatt inn med jevne mellomrom. Er dette, som det ble hevdet, en ballong, må det dreie seg om den tidligere omtalte radiostyrte NATO-spionballongen! Bare hør her, fra en av våre skjemaer fra Nesbyen i Hallingdal: "Da vi fikk øye på den, hadde den en retning not nordvest, men plutselig gikk den i sydvestlig retning (90° sving). Så plutselig stod den helt stille. Da den hadde stått slik en stund, gikk den mot syd. Sto så helt stille igjen, så gikk den mot nord. Sto atter stille igjen, og gikk plutselig mot øst." ja, i sannhet litt av en ballong. Når man samtidig hører at den har delt seg og gått sammen igjen, ca. 2 ganger i minuttet, kan man begynne å lure. Vi vil imidlertid bringe mer detaljert rapport siden. For de som er interessert i å studere denne og andre rapporter nærmere, henviser vi til vår datasentral. OBS: skjemaene lånes ikke ut!

RAPPORT FRA ÅRSMØTET 1968 i PF

Årsmøte i Populærvitenskapelig Forening ble avholdt mandag 2/12 med i alt 16 fremmøtte - 15 medlemmer og en ikke - medlem.

Programmet var meget tettpakket, og en lang rekke saker ble gått igjennom og diskutert.

Etter det sedvanlige møtereferat ble årsrapporten offentliggjort (den er inntatt i forkortet form annensteds i bladet), og denne kunne vise til en sterk økning i aktiviteten innen foreningen totalt, selv om denne aktivitet i alt vesentlig nå er konsentrert innen en kjerne, da man har oppgitt å aktivisere "massen" i noen særlig utstrekning.

Man gikk deretter rett på valget, og åpnet med å presentere de nominerte kandidater til de forskjellige verv. Det viste seg imidlertid at det bød på visse vanskeligheter med nominasjonene også i år, og noen endringer ble derfor foretatt på valgdagen. Resultatet av styrevalget er gjengitt senere. Foreningens nåværende organisasjon ble gjennomgått i all korthet, og det ble nevnt at man hadde fire undergrupper, tre åpne og en lukket. Man gikk videre inn på de forskjellige faste instanser innen foreningen inntil årsmøtet. Disse er i korthet følgende: PF-NYTT, Biblioteket, Arkivet, Støttefondet, Instrumentkomiteen med detektorutvalget og PR-komite.

Som nevnt tidligere ble Aerospace Research Group's nye form presentert i form av Teknologisk Gruppe, og det ble enstemmig vedtatt at instrumentkomité og detektorutvalg skulle oppløses og inngå i denne nye undergruppen.

Videre ble PR-komiteen oppløst, og det ble nesten enstemmig vedtatt at en informasjonssjef skulle tilsettes. Det ble videre vedtatt at nå som biblioteket er etablert og forhåpentligvis snart vil bli åpnet, er det påkrevet å tilsette en bibliotekar. Videre ble det formelt fastsatt at PF-NYTT skal bestyres av en fast redaktør. Opprettelse av datasentral i stedet for det nåværende arkiv ble også vedtatt med stort flertall, spesielt på grunnlag av den ventede utvikling som ble skissert innen databehandling innen foreningen, nevnt annet sted i bladet.

Det nye styres første arbeidsoppgave ble å gjennomgå forslag til revidert grunnlov til foreningen, og denne ble vedtatt stort sett som fremlagt, selv om enkelte punkter førte til kraftig diskusjon. Dette gjaldt spesielt tolkningen av de to første paragrafene i den foreslåtte grunnlov, vedrørende foreningens formål, arbeids- og interesseområder, samt adgang til å danne nye undergrupper. Den første av de to omdiskuterte paragrafer hadde i sin foreslåtte (og vedtatte) form følgende ordlyd: "Foreningens primære formål er så langt det er mulig å drive studier og forskning på vitenskapelig grunnlag innen aktuelle emner. Forskningen skal foregå etter de linjer eventuelle fagutvalg trekker opp." Fagutvalg ble her definert som de mest erfarne på de forskjellige områder innen foreningen. Spørsmålet var da først og fremst hvorvidt denne paragraf tillater

å danne undergrupper med vitenskapelige interesser på felter som ikke har noen (tilsynelatende) sammenheng med de øvrige arbeidsområder. Diskusjonen tok utgangspunkt i et rent praktisk eksempel ved Tore Bjerke, der han fremsatte forslag om dannelsen av en "økologisk" gruppe. Enkelte mente dette ikke hørte innunder foreningens arbeidsområde, og at det var for fjernt fra den nær sammenknyttede undergruppeseksjon som finnes nå, der de forskjellige områder griper inn i hverandre. Dette ble igjen sett på grunnlag av den foreslåtte paragraf 2, med følgende ordlyd: "Foreningens arbeid bør deles mest mulig hensiktsmessig mellom de til enhver tid aktuelle emner. Det gis derfor anledning til å danne undergrupper innunder den ramme som grunnlovens §1 tilsier. Skal en undergruppe godkjennes som sådann, kreves det minst tre medlemmer." Denne paragraf ble vedtatt med den endring at ordet innunder ble skiftet ut med innenfor. Det ble også diskutert hvorvidt §1 stillte opp noen ramme, og man kom til

at den absolutt gjorde det, selv om rammen er relativt vid - noe som var en forutsetning ved overgangen fra Parafysisk Studiesirkel til Populærvitenskapelig Forening. Diskusjonen ble avgjort ved avstemming, og man konkluderte med at grunnloven både i sin nye og gamle form fullt ut ga anledning til å oppta interesser som økologi o.l. på programmet, og at den nye grunnloven også gir adgang til dannelselse av undergrupper for slike områder. Resten av grunnloven gikk imidlertid igjennom uten særlig diskusjon og uten endringer.

Valgloven, som skal erstatte den forrige grunnlovs §5, ble også vedtatt kun med en endring i forbindelse med gruppestyrevalg i ny-etablerte grupper. Forslag om generelle regler og retningslinjer for PF's drift ble det vedtatt å utsette til første styremøte i det nye styre. Deretter ble medlemmene stillt fritt å komme med forslag til andre endringer og forbedringer som måtte være ønskelig. Et forslag om aldersbegrensning nedover på 16 år ble ikke vedtatt. Det ble videre foreslått å endre foreningens navn til Populærvitenskapelig Selskap, men dette ble etter en lengre diskusjon nedstemt mot to - tre stemmer. Foreningens tredje årsmøte og 49. plenumsmøte ble deretter oppløst.

NYTT STYRE MED STØRRE ENDRINGER ENN VENTET NYE ANSIKTER - NYE NAVN

Det ble på årsmøtet valgt nytt hovedstyre, gruppestyrer i tre av de fire undergruppene, samt tilsatt informasjonssjef, bibliotekar, redaktør i PF-NYTT. Resultatene av valget ble som følger:

Formann blir fortsatt W. Simonsen - enstemmig valgt. Simonsen har vært formann siden Parafysisk Studiesirkels start, og skulle således ikke representere noe nytt for noen. Hans interesser går først og fremst i retning av ufologi og astronomi, men han har ellers interesser innen praktisk talt alle foreningens områder - inkludert den nye foreslåtte "økologiske" gruppe, samt selvfølgelig innen foto, som er hans yrke.

Nestformann ble atter endret, og dette er den tredje nestformann foreningen har hatt på like mange valgperioder. Ny nestformann ble Vidar Gunhildrud - en av foreningens stiftere. Gunhildrud er meget aktiv på områder som ufologi og parafysikk, men med sterke interesser også innen realvitenskaper samt foto. Han er medlem i den lukkede Teknologisk Gruppe, og er en av hovedmennene bak det ufodetektorsystem vi nå har under arbeide. Han er student.

Sekretær-stillingen bød ikke på noen overraskelser, og Svein-E. Tosterud ble gjenvalgt med stort flertall, selv om han for tiden befinner seg i London. Han ventes imidlertid tilbake før jul. Tosterud tør være den som har gjort foreningen best kjent gjennom sin avisvirksomhet, og han skulle således ha de beste forutsetninger som sekretær.

Kasserer ble sist års nestformann - Svein Reierstad, som innehadde denne stilling i valperiode nr. 2. Svein Reierstad tør være kjent som en ivrig og dyktig amatørastonom og en meget god foredragsholder, og vi venter med spenning påfortsettelsen av hans kåseriserie om relativitet. Han arbeider også noe med foto, og er litt av en kapasitet på flere områder. Han er stort sett selvstudert, og er kontorist av yrke. (Selvstuderte er vi jo nesten alle)

Styremedlem ble Torbjørn Skramstad etter at Leif G. Bjerke har sittet med vervet i to år. Skramstad er ukjent for de fleste i foreningen, men ble likevel valgt som beste alternativ. Strengt tatt er han ganske ny innen PF, men har vært medlem i Aerospace Research Society siden 1957. Han er ferdig utdannet sivilingeniør ved juletider (kjernefysikk), og ventes da sydover på militærtjeneste. Hans interesser er mangesidige, og spenner fra realvitenskap gjennom astronomi og en del beslektede områder til det rent praktiske ved konstruksjon av instrumenter og utstyr. Vi ønsker ham velkommen blant våre rekker, og håper på et godt samarbeide. Han er uten tvil en mann vi trenger.

Det ble også valgt styrer i tre av undergruppene. Dette er:

FOTO-GRUPPEN: Det ble her ingen endringer i styret, som kun har sittet et halvt år. Vi gjentar likevel sammen-setningen: Formann Filiph Borgen. Han har sittet som formann siden 31. mai, og overtok etter Bjørn K. Iversen da han måtte trekke seg. Borgen er kjent som en ivrig amatør fotograf. Sekretær er fortsatt W. Simonsen, selv om han opplyste at han helst ville la seg velge som siste utvei. Han har vært amatør fotograf i nær innpå 12 år, og råder delvis i kraft av sin stilling innen foto-bransjen over en del utstyr o.l. som kommer PF til gode.

REALVITENSKAPELIG GRUPPE: Det kom neppe som noen overraskelse at Svein Reierstad ble valgt til formannher, da han delvis har vært drivkraften i opplegget og dannelsen av denne gruppen, selv om den ikke ventes å komme i regulær aktivitet før vårsemesteret 1969. Reierstad er også aktiv medlem i Norsk Astronomisk Selskap, og er som før nevnt en habil amatør astronom og relativitetsteorist, samt dyktig på en lang rekke andre områder - blant annet til å bygge hus! (Kan komme godt med hvis vi skal opprette eget astronomisk observatorium).

Sekretær ble Wilhelm Simonsen, også aktivt medlem av Norsk Astronomisk Selskap og aktiv amatør astronom med spesielle interesser innen kosmologi, men også en del andre realvitenskaper som f.eks. fysikk.

PARAFYSISK GRUPPE fikk også ordinært styre for første gang, og dette ble bestående av formann Wilhelm Simonsen, som hittil har vært den mest aktive forsker og planlegger innen denne gruppens områder, og som også i alt vesentlig konsentrerer seg om disse.

Sekretær ble Arne Olsson, også en av stifterene av foreningen. Han har tidligere vært kasserer i valgperiode 2. Han er vesentlig interessert i parapsykologi og parafysikk av gruppens områder, men deltar også i ufologisk forskning. Han er av yrke student, statsvitenskap.

Det ble også som nevnt tilsatt en del andre, og disse er:

Informasjonssjef: Sekretær Tosterud hadde sagt seg villig til å påta seg denne oppgaven, og ble enstemmig valgt. Han skulle ha de beste forutsetninger for å klare oppgaven.

Bibliotekar: ble Torkild Skjelmerud - som også er assisterende sekretær. Han er medlem av fotogruppen og Realvitenskapelig Gruppe. Han har vært medlem i Fotogruppen siden denne ble etablert, og før dette i Kløfta Kamera Klubb siden starten. Han er en meget ivrig fotograf, og er forløpig gymnasiast.

Redaktør i PF-NYTT ble som ventet W. Simonsen, bl.a. ut fra den forutsetningen at formannen har best kjennskap til hva som foregår, og således også hva som bør stå i avisen. Noen nærmere presentasjon skulle ikke være nødvendig.

Vi ønsker det nye styret, de nye gruppestyrene og andre verv-innehavere lykke til!

OG BETYDNINGEN?

Den nå vedtatte reviderte grunnlov har endret situasjonen noe innen PF, rent bortsett fra de administrative bestemmelser som har tvunget seg frem som et resultat av PF's stadig økende aktivitet og organisasjon/drift, med undergrupper og det hele. Man vil imidlertid ved nærmere granskning av paragrafene finne tilsynelatende ubetydelige tillegg og endringer, men disse representerer faktisk de vesentligste endringer, all den tid det er disse som skyver forskningen og vår aktive forskningsinnsats frem som det vesentlige ved foreningen. Dette vil igjen si at vi vil arbeide mindre for å aktivisere hvert enkelt medlem, og heller konsentrere oss om en elite, en kjerne av kapable medlemmer. Spesielt innen Parafysisk Gruppe vil forskningen bli enerådende, da det også er først og fremst denne gruppes områder som tillater aktiv ny forskning av en slik forening som PF representerer. Man vil imidlertid også merke spor av den samme innstilling i de øvrige undergrupper, inkludert Fotogruppen, der spesielle medlemmer vil

få anledning til å delta i spesielle vitenskapelige forskningsprosjekter som innebærer foto i større utstrekning. Det som ble sagt om Parafysisk Gruppe når det gjelder forskning, kan også sies om Teknologisk Gruppe, selv om forskningen her ligger mer på et praktisk plan. Vi kan kort si at både Teknologisk Gruppe og Parafysisk Gruppe er typiske arbeidsgrupper. Teknologisk Gruppe har allerede tatt konsekvensen av dette, og har således lukket medlemsskap, der kun medlemmer som fyller visse krav har adgang. Det har også vært på tale å gjøre noe lignende med Parafysisk Gruppe, om enn ikke i så strenge former. Det har imidlertid vært diskutert å stenge de fleste møtene for annet enn godkjente forskere, eller medlemmer som står like foran godkjenning. Åpne møter skal imidlertid holdes en gang i mellom. Realvitenskapelig Gruppe inntar en mellomstilling mellom den normalt helt åpne Fotogruppen og de lukkede grupper. Vi kan i korthet si at Fotogruppen er litt av alle tre - en hobbygruppe for amatørfotografer, en utdannelsesgruppe innen fototeknikk, og delvis en forskningsgruppe når det gjelder spesielle fotosystemer og fotografiske oppgaver. Parafysisk Gruppe er derimot i alt vesentlig en forskningsgruppe, og Teknologisk Gruppe en ren lukket forskningsgruppe. Hvordan skal man så få kvalifiserte medlemmer til disse gruppene når de er lukket? Medlemmer som har nådd en viss standard vil få sin siste opplæring ved å være tilstede på møter i disse gruppene. Den mer generelle del av "utdannelsen" er det meningen skal foregå i plenum, samt ikke minst ved hjelp av biblioteket. En utdannelsesplan er under arbeide, og vil ventelig bli publisert i neste nummer av PF-NYTT.

INGEN FOREDRAGSHOLDER FRA NORSK ASTRONOMISK SELSKAP LIKEVEL?

Motsatt av tidligere meldt, ser det ikke ut til at vi kan få noen foredragsholder fra Norsk Astronomisk Selskap på vårt plenumsmøte 16/12, først og fremst fordi det ikke var mulig å finne en som kunne påta seg oppgaven. Det ser altså ut til at vi må stole på egne krefter også her. Men det å stole på egne krefter har vi etter hvert blitt vant til, og vi vil vel også klare det denne gangen, selv om vi i det minste håper på litt hjelp fra nevnte selskap.

ANNENHVER MÅNED?

Det har forøvrig vært på tale å utgi PF-NYTT og FP-lb sammen som et tidsskrift, altså PF-NYTT med egen fotoseksjon, og ideen er ikke dårlig. Likeså er det under overveielse å utgi PF-NYTT 6 ganger årlig mot nå 4, altså annenhver måned. Vi regner da med å måtte ta en abonnementspris på kr. 15,- pr år, for begge tidsskrifter kombinert, og årsmøtet viste at det ubetinget var stening for at vi skulle gjøre det på denne måte. Derfor finner De nå PF-lb som vedheng bakerst i dette tidsskrift, og vil ventelig også i fremtiden finne det slik, selv om det da muligens vil bli en mer integrert del av tidsskriftet. Skulle det forøvrig vise seg å bli aktuelt med annenhver måned, vil vi forsøke å få ut neste nummer i midten av januar. Siden sist har en del nytt stoff vist seg som aktuelt også, blant annet en artikkel om instrumenter innen vitenskapelig forskning og et intervju med formannen i Norsk UFO Studiegruppe, Ing. Weie.

NOTISER OG SMÅNYTT

Vi kan bringe et tillegg til den allerede nevnte liste over nye medlemmer, nemlig Kjell Sveen. Sveen har oppholdt seg to år i Uganda i fredskorpstjeneste, og var blant de 7 som stiftet foreningen, men har ikke vært medlem siden 31/8-66 og til nå. Nå kommer han imidlertid med igjen, og intet er mer gledelig. Han er av yrke mekaniker, og har spesielle interesser innen en rekke områder, så som astronomi, telekopbygging, mekanikk, filosofi, kosmologi og smalfilming. Han er medlem i alle 4 undergrupper, og har også vært medlem i Aero-

space Research Society siden 1964.

"GRØNN FRONT" I POPULÆRVITENSKAPELIG FORENING?

Som tidligere nevnt ble det på årsmøtet diskutert hvorvidt grunnloven ga adgang til dannelsen av en "økologisk" gruppe, og resultatet ble positivt. Dette resulterte i et forslag fra Tore Bjerke om å danne en undergruppe for naturvitenskapelig interesserte, samt for naturvern. Tanken om en slik gruppe fikk straks såvidt stor oppslutning at hvis den blir realisert, får den tilstrekkelig mange medlemmer til å sikre seg livsrett i henhold til grunnloven, som fastsetter et minstekrav på 3 medlemmer for en undergruppe. På årsmøtet meldte det seg noe slikt som 5 interesserte. Vi vil imidlertid bringe nærmere rapport senere hvis og når gruppen blir aktuell. Dens eventuelle navn er ennå ikke fastsatt, men en slik gruppe vil uten tvil bidra til å legge større tyngde og bredde bak foreningen.

STADIG STIGENDE UFO-AKTIVITET OVER NORGE

November ser ut til å bli litt av en topp hittil i år når det gjelder antall observasjoner, som er et godt mål for aktiviteten. I skrivende stund har det fra dagnen mellom 15. og 20. november hittil kommet inn noe slikt som 15 rapporter, og det er ikke umulig at ytterligere noen til vil komme inn. Parafysisk Gruppe har derfor litt av en jobb med å følge opp de forskjellige sightings, der ca. 75% er fra Sør-Norge. Det ser imidlertid fortsatt ut til at ingen direkte sensasjonelle observasjoner har blitt foretatt, i hvertfall ikke som vi har fått kjennskap til. En av ufoene fra denne perioden viste seg forøvrig ved nærmere etterforskning fra Trondheim UFO-Forenings side å være en varmluftsballong oppsendt av speidere. Vi skal imidlertid forsøke å bringe en nærmere rapport siden, når vi får bedre oversikt over det som har skjedd.

ASTRONOMI - "FOLLDALSOBSERVATORIET"

Vi kan nå vise til vår lederartikkel, og opplyse at planene for et privat astronomisk observatorium i Folldal fortsatt er aktive, og at det mest sansynlige instrument i første omgang blir en 30cm reflektor med foldet optisk system, av samme type som "Teleskop D" - hvordan dette nå måtte vise seg å bli.

NUFOS - PF

Norsk UFO Studiegruppe og vår forening står som de fleste vet, i et visst samarbeidsforhold til hverandre. Samarbeidet går stort sett ganske bra, selv om det hittil ikke har bragt direkte praktiske resultater av betydning. Det er imidlertid enkelte ting vi gjerne så bedre. Det gjelder spesielt et samarbeide de for våre statistikker livsviktige rapporter. Nå, når vi har begynt en effektiv innsamling og behandling av slike, har vi begynt å gå NUFOS i "næringen" så og si, og et samarbeide i form av en arbeidsfordeling og utveksling av rapporter er ment å finne sted. Dette byr imidlertid på visse problemer, og vårt styre mener at den ordning man først forsøkte, at NUFOS skulle finne ut hvilke rapporter de ville undersøke, og overlate resten til oss, ikke er godtagbar, da dette rimeligvis kun vil levne de minst interessante til oss, likeså som vi ikke føler oss sikre på at vi ville få de nødvendige kopier av innkomne skjemaer innen rimelig tid - ikke fordi NUFOS ikke vil, men fordi vi mener NUFOS ikke er tilstrekkelige organisert - mangler system så og si - til å innføre såvidt strenge bestemmelser for rapportbearbeidelse som en slik kopiering og utveksling av rapporter betyr, og innen vi kan forsikre oss om det motsatte mener vårt styre at vi selv må etterforske alle rapporter som kommer oss i hende, selv om dette betyr betraktelig øket belastning for oss. Det er nemlig viktig at vi får det nødvendige materiale så snart som mulig. (Vårt beste UFO-bilde, "Evlyns Bilde" har NUFOS nå beholdt i 2 år, uten at vi har fått det igjen tross gjentatte purringer. Vi skulle gjerne hatt det). Vi håper imidlertid at ovennevnte problemer kan løses på beste måte.

PF-NYTT ANNENHVER MÅNED

Avgjørelsen er tatt: PF-NYTT vil komme annenhver måned, og med neste nummer ca. 15. januar. Innlegg og stoff til dette nummer må være redaksjonen i hende senest 1/1 1969. Vi håper på innlegg fra flere parter. Det stoff som ble nevnt som innhold i nr. 4, vil bli utsatt til nr. 5, mars 1969. Innleveringsfrist der er 20/2 1969.

PF-1b Desember 1968

Så skal vi da etter et års opphold forsøk å få ut en "fotoavis" igjen. Sist gang det skjedde, var det under navnet "Fokus" i daværende Kløfta Kamera Klubb's regi. Kløfta Kamera Klubb, som ble stiftet 2/11 1967, har imidlertid gjennomgått en del dyptgripende endringer siden dengang. Det en først merker seg er at klubben den 27/2-68 ble opptatt i daværende Parafysisk Studiesirkel sammen med en annen forening - Aerospace Research Society - og navnet på det hele ble Populærvitenskapelig Forening. Forutsetningen for sammenlåingen var selvsagt at det skulle opprettes egen undergruppe for foto innen Populærvitenskapelig Forening. Denne gruppe, som siden har blitt kjent under navnet Fotogruppen/PF ble nedsatt 11/3, og har fått en dobbelt oppgave å fylle, nemlig å være både vanlig kameraklubb og en avdeling innen hovedforeningen for vitenskapelig og teknisk fotografering, som også gjerne skal bistå ved utvikling av spesielle fotografiske systemer til bruk ellers i foreningens forskningsprosjekter.

Fotogruppen er i dag med sine 18 medlemmer (i skrivende stund) den største av undergruppene. Vi har hatt regelmessige møter helt fra starten av - også sommeren igjennom, selv om oppslutningen da rimeligvis ikke var helt på topp. Gruppens første formann, etter at Wilh. Simonsen hadde vært formann i Kløfta Kamera Klubb, ble Bjørn K. Iversen, med Simonsen som sekretær. Iversen trakk seg imidlertid i slutten av mai, og gruppen har til årsmøtet blitt ledet av Filiph Borgen. Hvorvidt han fortsetter etter årsmøtet eller ikke, håper vi å kunne meddele senere i bladet. (Dette skrives før årsmøtet).

Vi kan av aktivitet nevne at vi har hatt regelmessige møter ca. hver tredje uke, med nåværende møtedag tirsdag, i hvertfall inntil nyttår. I sitt hittil korte liv har fotogruppen også gjennomført to fotoutstillinger i distriktet - en på Kløfta i slutten av mai, og en på Jessheim i slutten av oktober. Ved sistnevnte utstilling hadde vi håpet å kunne presentere Photokina-nyheter, men det viste seg at det dessverre vr for kort tid etter, slik at kun de færreste nyhetene hadde nådd "våre kyster". Ingen av de to nevnte utstillingene ble imidlertid noen publikumssuksesser, uvisst av hvilken grunn, selv om de arrangementsmessig gikk relativt knirkefritt av stabelen.

Jessheim-utstillingen ble også et økonomisk underskuddsforetagende - og penger til dekning av underskuddet må vi selvfølgelig ta av egne lommer, da vi ikke har noen støtte utenfra.

Til tross for dette anser vi det ikke for utelukket at vi vil forsøke å gjøre en fotoutstilling i en eller annen form til en årlig foreteelse. Hvordan dette skal gjøres i praksis er selvfølgelig ennå et åpent spørsmål.

KUN EN PRØVE - OG MED BANGE ANELSER

Overskriften gjeoder ikke fotoutstillingen på Jessheim, men utgivelsen av dette fantastiske verk De nå står med i hånden/har liggende på bordet forran Dem/lurer Dem til å lese innlagt i Shakespeare's samlede verker (stryk det som ikke passer). Slik situasjonen er i dag har det nemmelig ikke lyktes oss å finne en eller flere som er villig til å påta seg det arbeid og ansvar som unektelig følger med utgivelsen at et slikt tidsskrift som dette, og den ordning som har tillatt dette nummer å komme ut er rent midlertidig, da det er utgitt av red. for foreningens hovedavis - en nå meget omfattende trykksak - i det håp om at noen skulle melde seg når det første skritt er tatt.

Og nå er det altså tatt. Håpet er da selvfølgelig å få en redaktør, men at også andre vil driste seg til å skrive, slik at redaktørstillingen kan bli noe lettere. Strengt tatt behøver det nødvendigvis ikke, bli så meget arbeide med avisen, bare den først er igangsatt - og det arbeidet sparer vi herved den fremtidige redaktør for. Det er klart at det ennå gjenstår en god del for å få avisen i riktig og medlemsvennelig gjenge, med faste spalter etc.

Og det skulle ikke være nødvendig med et nummer oftere enn en gang i kvartalet - altså likt med "moderavisen". Men, la oss håpe det beste og kaste oss uti det, dvs. Photokina!

SMÅPLUKK FRA PHOTOKINA

Dessverre var vår fotogruppe dårlig representert ved årets Photokina-messe i Köln, men dette forhindrer likevel ikke det faktum at dette er verdens største varemesse og utstilling innen foto.

Å gå igjennom alt som ble presentert der er en umulighet - ja vi makter vel ikke engang å gjengi navnet på alle utstillere selv om vi mangedoblet avisens volum. Vi skal derfor nøye oss ød å komme med nettopp hva overskriften lover - småplukk - i alt vesentlig fra Photokina.

Det begynner nå å bli en del enøyde speilreflekskameraer av vanlig type (ikke spesialkmaeraer) som kan leveres med utstyr for elektrisk motordrift. Av de som i dag er på markedet var vel Nikon først ute, med Topcon RE-Super som en god nr. 2. Deretter kom modellene i rask rekkefølge: Pentax Spotmatic Motordrive (som vi jo har en av), Leicaflex SL-MOT, Zeiss Ikon Contarex SE Motor, Minolta SR-M og sist men ikke minst Olympus PEn F Motor med opptil 500 eksponeringer pr. magasin. Ellers har den mer ukjente sveitsiske Alpa etter sigende utstyr for motordrift, og av større kameraer finner vi blant enøyde Hasselblad 500EL og Rolleiflex SL 66 med en Rollei-motor - en tillempning av den allerede kjente motor for Rolleis toøyde speilreflekskameraer.

Det ble ellers presentert mye nytt innen kameraer, objektiver og tilbehør på årets Photokina, og vi skal nevne noe av det som kunne ha interesse for oss: Zeiss Ikon Hologon Ultrawide 24x36 mm er et gjennomskiktssøkerkamera med et fortegningsfritt ultravidvinkelobjektiv Zeiss Hologon f8/15mm og en bildevinkel på 110°. Objektivet har kun tre elementer, meg disse er av ganske spesiell type. Objektivet er ikke utstyrt med blender, og kan kna således kun variere eksponeringen ved tidsinnstillingen.

Yashica har kommet på markedet med et enøyd speilreflekskamera med elektronisk styrt spaltelukker - Yashica TL Electro-X, og med lukkertider fra 2 sek. til 1/1000sek. Utskiftbare originalobjektiver fra 21 til 800mm med standrad skrufatning (Pentax-Practica).

Regula-Werk King KG, produsent av enklære amatørkameraer, har begynt å produsere et enøyd speilreflekskamera 24x36mm med TTL-lysmåling, Regula Refelx 2000 CTK, og med lukkertid fra 1 til 1/2000s. Normalobjektiv fl,8/50mm, og objektivfatningen er standard skru.

Fujica G 690 heter et rangefinder-kamera for 120 og 220 film og med bildeformatet 6,5x9cm. Det har utskiftbare objektiver, og kan best karakteriseres som en kjempe-leica, med en vekt på noe over 2 kg. Objektivserien består forløpig av 4 objektiver fra 65mm til 180mm

Alpa 10d heter den nyeste modellen fra denne sveitsiske kamerafabrikken som ikke er representert her i landet. Alpa regnes ellers som en av verdens best utbygde speilreflekssystemer. Den nye modellen har et mer strømlinjeformet og moderne utseende enn den gamle og nokså klumpete modellen.

Zeiss Ikon/Voigtländer introduserte en ny versjon av sin populære Icarex, nemlig Icarex 35C som tilsvarende de andre modellene, men har fast innebygget prismesøker med koplet TTL-lysmåler. Til Icarex leveres det nå forøvrig 8 originalobjektiver fra 35 til 400mm.

Mamiya 2000 DTL er siste nytt fra Mamiya som i vår slapp løs verdens første kamera med to lysmålingssystemer - både spot og integrert - form av Mamiya/Sekor 500 DTL og 1000 DTL. Den nye modellen skiller seg først og fremst fra de to andre ved at den har korteste lukkertid på 1/2000 s. Den benytter ellers samme lysmålingssystem og utstyr forøvrig som de to tidligere modeller - som fortsetter i produksjon.

Nikon F har fått en ny TTL-lysmålingsprisme som er noe mer kompakt en tidligere - Photomic-Tn med sentervekt-målingssystem.

Kodak har kommet med et enøyd speilreflekskamera i Instamatic serien - Kodak Instamatic Reflex. Veksleobjektiver fra 50 til 200mm, og elektronisk styrt sentrallukker. Lysmålingen skjer via en CdS fotocelle på kamerahusets venstre side, og eksponeringen er naturligvis automatisk.

Rolleiflex SL 26 her Rolleis motpart til ovennevnte Instamatic, og er meget kompakt. Utskiftbare frontelementer fra 28 til 80mm. TTL-lysmåling, sentrallukker $\frac{1}{2}$ -1/500s, halvautomatisk eksponering. Kameraet måler kun 101x90x70mm, og leveres kun i sort utførelse.

Speilreflekskameraer i mellomformatet 6x6cm og deromkring blir stadig mer populære blant fagfotografer (og amatører), og nye modeller dukker stadig opp. En av de større sensasjonene på Photokina var derfor presentasjonen av Asahi Pentax 6x7 enøyd speilrefleks i formatet 55x69mm for 120 og 220 film. Kameraet, som ventes til Norge om ca. et år, er ennå ikke kommet i produksjon for det åpne marked, men ble likevel vist nokså komplett på Photokina med 12 objektiver fra 35mm fiskøye til f7/1000mm speiltele. Man finner ellers en f4/800mm (!) i objektivserien som inkluderer følgende brennvidder 35mm, 55mm, 75mm, 105mm (f2,4, normalobjektiv), 135mm (f4 makro), 150mm 200mm, 300mm, 400mm, 600mm, 800mm og 1000mm. Ellers leveres utstyr som blitzsko, korreksjonslinseadapter, øyemuskel, belg, mellomringer etc. Søkersystemet er utskiftbart, og inneholder bl.a. sjakt, prisme og prisme med TTL-lysmåler. Kameraet veier med normalobjektiv 2,3 kg.

Kowa-Six er et annet mellomformatspeilrefleks (6x6) som egentlig ikke er nytt, men hadde Europa-debut på Photokina. Objektiver fra 50mm til 150mm med innebygget sentrallukker. Andre objektiver er under forberedelse - bl.a. et 250mm.

Pentacoon Six (6x6) leveres nå også med TTL-prisme, og objektiver fra 50mm til 1000mm - i alt 8 stk.

Rittreck Six tør også være et ukjent merke for de fleste, men det ventes på markedet her i landet snart. Det ser ut som et vanlig 35mm SLR, og har normalobjektiv f2/80mm, og veksleobjektiver fra 55mm til 300mm, i alt 6 stk.

Det ble også introdusert en del ny optikk på Photokina. Vi kan i korthet nevne noen av nyhetene: Nikon Fisheye OP f5,6/10mm, med asfæriske linselementer. Ellers introduserte Nikon følgende optikk PC-Nikkor f2,8/35mm med perspektivkontroll, Reflex-Nikkor f8/500mm speiltele som kun er 139mm lang!, Reflex-Nikkor f11/2000mm speiltele, Ultra-Micro-Nikkor f1/250mm for spesialoppgaver - bl.a. ved produksjon av trykte kretsløp. Av annet nytt utstyr for Nikon kan vi nevne belg med vridbart forstykke, Makro-fotoutrustning NB-1 og en stavelektronblitz.

Asahi Pentax introduserte i tillegg til Pentax 6x7 bl.a. følgende: Super-Takumar f3,5/24mm, Super-Takumar f2/35mm (meget kompakt), Super-Macro-Takumar f4/50mm, auto-belg, automellomringer, fokuserende mellomring, stereoadaptersett, feste for bordreprosoyle, vinkelskinne (for blitz), ny blitzsko, samt en elektronblitz. Vist ble også et større zoom-objektiv 100-270mm og et speilobjektiv for 35mm.

Minolta introduserte også en del nytt, bl.a. auto-belg, og to andre nye belger. Nye objektiver inkluderer verdens lyssterkeste 35mm objektiv for speilreflekskameraer - MC W Rokkor-HH f1,8/35mm med 8 linser, vekt 420g. Et annet lyssterkt vidvinkelobjektiv er Rokkor S-1 f2,5/28mm med 9 elementer. MC Tele Rokkor-PF f1,7/85mm

representerer Minoltas første 85mm objektiv. Semi-fiskøyeobjektivet UW-Rokkor f9,5/18mm fortsetter i fornyet form. Helt nytt er Rokkor f2,8/16mm - også semi-fiskøye- med 11 elementer. Dette er verdens lyssterkeste fiskøye, men har ikke automatblender. Avstandsinnstilling ned til 30cm. MC Rokkor f1,2/58mm er Minoltas nye lyssterke normalobjektiv, mens MC Tele Rokkor f4,5/300mm er totalt endret, og med 8 linselementer.

Enkelte andre interessante objektiver ble også introdusert - bl.a. Zoomatar f1,3/180mm! Vekten er 6,7 kg, og det består av 6 elementer. Kan tilpasses via adaptore til de fleste 35mm speilreflekskameraer på markedet.

Olympus har som allerede nevnt introdusert motordrive for sin Pen FT og Fv, men introduserer samtidig litt annet nytt - bl.a. et makroobjektiv f3,5/38mm som går ned til skala 1:2 med automatblender.

Canon deltok ikke på Photokina, men introduserte likevel noe nytt, bl.a. et automatisk speilreflekskamera med utskiftbare frontkomponenter i objektivet (35 til 95mm). Nye objektiver ble også introdusert. Tilstrekkelige data mangler imidlertid.

Miranda Sensomat heter det nyeste kamera fra Miranda, og dette kameraet har TTL-semi-spotlysmåling, og inntar en mellomstilling mellom Sensorex og de billigere modeller - Fv og G (og FvT og GT). Samtidig introduseres to nye normalobjektiver - f1,8/50mm og f1,4/50mm. Miranda Laborec er et spesialkamera med motordrift for laboratoriearbeide (mikroskopi etc).

Topcon introduserte ingen nye kameraer, men kom med en del nye objektiver: RE Auto Topcor f5,6/500mm, RE Auto Topcor f11/1000mm, begge med automatiblender (!), RE Zoom Auto Topcor f4,7/87-205mm, RE Auto-Topcor Fisheye f4/7mm helfiskøye med 180° bildefelt og sirkelformet bilde. Automatblender, ikke avstandsinnstilling. 12 elementer.

Dette er bare et bitte lite utsnitt av Photokina - det ville være umulig å gi noen fullgod dekning selv i en omfattende bok. Vi kan imidlertid konkludere med at det også denne gang var litt av hvert å se (eller kanskje mye av hvert?)

FOTO TIL MANGE FORMÅL

Hvor mange av våre medlemmer, både i fotogruppen og forøvrig, er egentlig klar over hvor stor rolle foto spiller i foreningen som helhet, i forskningsprosjekter og forskningsoppgaver, i instrumenter og utstyr, i arkiv osv.? Neppe mange, hvis noen i det heletatt. Vi kan nevne noen eksempler på nåværende og fremtufge anvendelser: Vi arbeider allerede så vidt litt med astronomisk fotografering, men dette felt er ennå bare så vidt påbegynt, selv om vi har en god del egnet utstyr. Vi kan imidlertid regne med at denne aktivitet vil øke betraktelig i tiden fremover, etter som flere prosjekter innen Realvitenskapelig Gruppe kommer i gang - kanskje spesielt i forbindelse med "Teleskop D" og dettes hjelpeteleskoper. Når vi først snakker om teleskoper, kan vi jo også nevne at fototekniske hjelpemidler i stor utstrekning benyttes under polering, figurering og justering av optiske systemer i teleskoper. Et av de områder man forutser innen astronomi der foto vil spille en vesentlig rolle er studier av fjerne himmelobjekter som galakser, spektrografi og muligens ved anvendelse av stellare interferometre.

Vårt ufo-detektorsystem inkluderer også en del fototeknisk utstyr, selv om en del her fortsatt er klassifisert. Vi kan imidlertid nevne at noe av det vesentlige ved detektoren er tilkopling av et spesielt sekvens- og registreringskamera. Likeså benyttes fotosystemer i detektorens kronograf, disturbasjonsmeter og direksjonsmeter. Mærmere og mer jordnært er vårt før beskrevne mikro-arkiv, og vi kan også nevne at ELODA - vårt mest avanserte planlagte dataanlegg - benytter seg delvis av avansert fototeknikk. Foto er imidlertid ikke

bare hjelpemidler ved andre instrumenter, men er i seg selv et meget viktig instrument og hjelpemiddel, f.eks. i jakten på parafysiske fenomener, da et godt foto for oss vil verifisere disse fenomeners fysiske realitet. Det samme kan forøvrig til en viss grad også sies om ufo-fenomener. Vi kan også ved hjelp av foto trenge utenfor øyets normale følsomhetsområde, all den tid vi kan observere fenomener både i infrarødt og ultraviolett lys ved hjelp av spesielt fotoutstyr som vi allerede disponerer over.

Og før vi glemmer det, vi akter å sette igang meteor-(og UFO-)jakt pr. kamera om ikke så lenge. Vi har allerede gjort visse forsøk med kameraer utstyrt med fiskøye, men det er vårt håp at vi i fotogruppen kan utarbeide kameraer av enkel konstruksjon spesielt til dette formål.

Vi har også så vidt begynt en rapportutveksling med NUFOS, og dette inkluderer også bruken av 35 mm film, altså avfotografering av rapportskjemaer. Vi har også benyttet sort-hvitt lysbilder som illustrasjoner til kåserier, og dette har vist seg svært hensiktsmessig. Når og hvis Norsk UFO Rapportsentral skulle komme i drift, vil også denne basere sin rapporttjeneste på fototeknikk; avfotografering og kontaktkopiering av rapporter.

Foto benyttes til andre prosjekter også, og vi kan nevne at tidligere Aerospace Research Society benyttet foto i stor utstrekning i sin rakettforskning. Noe mer om dette vil ventelig bli offentliggjort i mars-nummeret av PF-NYTT.

Det finnes forøvrig intet annet medium som kan oppnå så stor datatetthet som film/fototeknikk. Grensen avgjøres i grunnen mer av praktiske årsaker enn av teknikkens egentlige begrensning, og vi kan nevne at det ville være vel innenfor PF's kapabilitet å utnytte fotodatasystemer som kan ta f.eks. ca. 50 000 informasjonsbiter pr. 24x36 mm negativ, hvis det ikke hadde vært for den rent økonomiske belastning dette innebærer. Hadde vi hatt ubegrensede midler, kunne vi ha kommet dit hvor "the state of the art" befinner seg i dag. Dette vil si at vi med den nåværende mest avanserte fototeknologi kan dytte inn noe slikt som 50 000 000 databiter pr. 24x36mm negativ, forutsatt at man virkelig har det rette utstyret og vet å benytte det. Dette er heller ingen teoretisk grense, men den praktiske grense dagens utstyr setter. I sannhet ikke værst! En vanlig elektriker ville trenge adskillige ruller magnetisk bånd eller kilovis med hullkort for å få plass til samme datamengden. For å illustrere det enda litt bedre: regner vi med at det er plass til 100 informasjonsbiter pr. trykket bokside (et så høyt tall finner man som regel aldri i praksis), vil vi på dette ene 24x36mm negativet få plass til like mange "biter" som i 2500 stapp fulle 200-siders bøker! Et mer sansynlig tall for informasjonsbiter pr. bokside er ca. 30 - 35, og dette vil da si ca. 7500 trykte 200-siders bøker. Slettes ikke værst!

"FOTOGRAFI"

Fotogruppen bestemte på sist møte at den skulle abonnere på Fotografi - det eneste norske vanlig tilgjengelige fotoblad. Det vil bli sendt rundt til de som er med på å legge sammen til abonnementet. Vi håper sirkulasjonen vil gå bedre med dette enn det ser ut til å gå med de øvrige tidsskrifter innen foreningen. Vi må der antageligvis midlertidig stoppe sirkulasjonen en stund, til alt er forberedt på beste måte, og rundskriv med medlemsliste og orientering om sirkulasjonen er sendt rundt.

TIL NÅLEHULLISTENEN:

Vi har dessverre ennå ikke fått avviklet vår nålehullskamerakonkurranse - vesentlig på grunn av manglende film (og tiltak), og vi gir derfor følgende tips til de som fortsatt arbeider med saken: Benytt fotopapir i ønsket størrelse som negativ, og kontaktkopier dette hinne mot hinne ved gjennomlysning ovenfra (forutsatt at negativet ligger øverst! Lykke til!

UFO-Observasjoner i Oktober og November

Vimskal forsøke å innføre som fast spalte i PF-NYTT en oversikt over innkomne rapporter siden sist nummer. Siden vi nå regner med at PF-NYTT vil komme annenhver måned, tar vi nå for oss kun de to siste månedene, og gjør ikke krav på å være komplette, da nye rapporter stadig kommer inn, dessuten ligger vi nær ca. 14. dager etter med registreringen på grunn av utklipp osv.

6/10: Ballonglignende UFO blir observert fra Hardanger og Bergen til Svenskegrensen, og vi har rapporter fra mange steder langs ruten. Beskrivelsen av fenomenet i enkelte av disse rapporter gjør ballongteorien høyest usikker.

6/10: Under utforskningen av fenomenet ovenfor, kom vi over et lokalt fenomen ved Lierfoss, iaktatt og senere på kvelden: et ovalt objekt stuper ned mot bakken, for så å flate ut og forsvinne i rask horisontal flukt.

Ukjent dato: Tor Kåsa fra Vealøs i Drangedal observerer en "stripet" UFO som går ned mot et vann, og blir borte bak trærne (kun avis-referat)

8/10: Merkelige lysende striper iaktatt på himmelen i Haugesunds-området. Viste seg etter all sansynlighet å være Cirrus-skyer opplyst av flammene fra et oljeraffineri ved Sola. (Shell)

1/11: En UFO blir observert av en infanteriavdeling ved IØ3 i Trøndelag. Objektet sendte ut kraftig konsentrerte lysstråler, og delte seg. NUFOS har saken.

Ukjent dato: Noe før dette, observerte flyvere på tre forskjellige fly over Trøndelag et lignende objekt.

9/11: UFO observert over Sand i Nord-Odal. Håndballstor lysende kule med moderat hastighet.

14/11: Lysende kule i stor fart over Rena.

15/11: Lysende kule, rød med blå hale og corona observert i middels hastighet over Bergen.

17/11: Nytt flammende blått lys over Bergen

17/11: Trekantet, relativt langsom gjenstand over Haugesund, lysende.

17/11: Langsom lysende UFO over Singsaker, Trondheim, på størrelse med et helikopter. Viste seg å være en varmluftballong oppsendt av speidere.

18/11: Lysende stor kule over Horten natt til 18/11.

18/11: Lysende kule med hale i Stavangerområdet om morgenen.

18/11: Ildhale kl. 1608 over Haugesund.

18/11: Ildkule med hale over Horten.

18/11: Muligens en ildkule uten hale 30 min. før ovennevnte, også over Horten.

18/11: Skive- eller kuleformet UFO med middels hastighet over Horten 20 - 30 min. senere enn den første nevnt over Horten.

1-12: Langsamt gående UFO over Jessheim - låvt over horisonten, som en sterk stjerne.

17/11: Liten, lysende rakett, moderat hastighet, over Torvik i Romsdal.

Ca. 17-18/11: Lysende ildkule med hale i stor fart over Kristiansand.

19/11: Klart lysende fenomen, synlig i over 20min. over Sandnesundet nær Tromsø. Vekslet fra gulrødt til rødt og hvitt.

20/11: Kuleformet UFO, lysende, over Skogerøya, nær Kirkenes.

3/12: Blinkende, rødorange UFO over Lørenskog.

Dette var fangsten hittil, men det skulle ikke undre oss det minste om mer kommer inn. Vi er heller ikke sikre på Horten-fenomenene.

SÅ SPÅR VI LITT OM 1969

Valgåret 1968 er allerede bragt til ende, og det styret som skal vidreføre foreningens aktivitet i 1969 valgt. Arbeids- og kalenderåret 1968 er også snart tilendebragt, og kun et plenumsmøte gjenstår. 1968 vil gå ned i vår historie som året med de store omveltninger, men også som en av våre mest aktive år, og det kan derfor kanskje være av en viss interesse å se litt på 1969, våre forventninger, håp, antagelser og spådommer. Nå sies det imidlertid at det er vanskelig å spå - særlig om fremtiden, og jeg vil da heller ikke gjøre krav på å bruke mine prekognisatoriske evner i den retning. Vi regner imidlertid med at 1969 vil overgå 1968 i aktivitet i ikke liten utstrekning, bl.a. fordi vi ennå har en del prosjekter igjen å realisere, men også fordi vi vet at foreningens aktive kjerne vil øke både i kvantitet, kvalitet og kapasitet. La oss driste oss til noen spådommer om aktiviteten i mer detalj: Til å begynne med vil noen medlemmer falle fra, skal vi tippe 3 stk. ved årsskiftet, men disse tre vil ikke representere noe videre tap for foreningen, og nye vil ta disses plass meget snart. Aktiviteten når det gjelder møter vil imidlertid falle og nå et bunnmål i månedsskifte januar-februar, for så å stige til en toppverdi i mars-april, synke i mai, ligge lavt hele sommeren, for så å ta seg gradvis opp utover høsten, til en topp nåes rundt årsmøtet. Vi regner med at det vil bli holdt regelmessige møter i plenum, og i de fire undergruppene, selv om Realvitenskapelig Gruppe ikke vil komme igang før vårsemesteret. Tidlig på nyåret (eller allerede i år) vil en ny undergruppe bli konstituert, nærmere bestemt den før nevnte "økologiske" gruppe. Denne vil også ha regelmessige møter, men etter all sansynlighet ikke så ofte som de øvrige. Vintersemesteret vil i plenum se begynnelsen på en serie om vitenskapsfilosofi (kåserier) og kunnskapsteori, og muligens et matematikkurs i Realvitenskapelig Gruppe fra vårsemesteret av. Datasentralen vil fortsette sin utbygging, og vil allerede ved 1969s begynnelse kunne introdusere et mikroarkiv, mens det mer avanserte "ELODA" neppe vil bli introdusert før nyttårsskifte 1969/70. Vår ufodetektor vil bli prøvet i prototypeform sommeren 1969, og forutsatt at prøvene forløper vel, vil en begrenset serieproduksjon bli igangsatt senhøstes, samtidig med at arbeidet med prototypen til neste byggetrinn blir igangsatt. Vi har også et lite håp om at Norsk UFO Rapportsentral blir igangsatt i løpet av 1969, samtidig med at vårt samarbeide med NUFOS og Trondheim UFO-Forening kommer i fastere former. 1969 vil imidlertid ikke bare by på utvikling innen ufologien, men også på våre andre områder, og det er ingen umulighet at en parafysisk ekspedisjon kunne finne sted (spøkelsesjakt). Ellers er det en viss mulighet for at konstruksjonsparameterene for "Teleskop D" og "Folldalsteleskopet" vil bli endelig fastsatt, størrelse bestemt, og detaljkonstruksjonene påbegynt. Realvitenskapelig Gruppe vil ellers muligens ta initiativet til at Norsk Astronomisk Selskaps amatørgruppe begynner å arbeide med et eget observatorium - muligens innehållende en 30-cm Newtonian. En annen plan for denne gruppe er meteorovervåkning med spesielle kameraer, samt en del praktisk astronomi ved hjelp av den 60mm refraktor vi disponerer. Mye mer kunne sies både om denne og andre grupper, men plassene tillater det dessverre ikke. Det gjenstår da bare å ønske våre medlemmer og lesere Godt Jul og Godt Nytt år!

(Takk i like måte!)